

Sprawozdanie z działalności **FWPN** za rok

2016

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

25 lat dobrego
sąsiedztwa
25 Jahre gute
Nachbarschaft

PL

Spis treści

Wstęp (4)

O Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (6)

Jubileusz 25-lecia Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (10)

Gala jubileuszowa z okazji 25-lecia FWPN i 25-lecia Traktatu między
Rzeczpospolitą Polską i Republiką Federalną Niemiec (10)

Wystawa „25 lat Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej” (12)

Film z okazji 25-lecia FWPN (13)

Tygodnik historyczny „Ale Historia” oraz „Duży Format” we współpracy z FWPN (14)

Dodatek do magazynu „The Warsaw Voice” (15)

Jubileusz 25-lecia polsko-niemieckiego Traktatu
o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy (16)

Kalendarz jubileuszowy i logo roku jubileuszowego – prezentacja w FWPN (16)

Prezentacja działalności FWPN podczas dnia otwartego ambasady Niemiec (19)

Przyjęcie letnie „25 lat sąsiedztwa” w Berlinie (20)

Wystawa „Most(y) zjednoczonej Europy” (22)

Linia projektowa 25x25 (23)

Media, opinia publiczna (24)

IX Polsko-Niemieckie Dni Mediów (26)

XIX Polsko-Niemiecka Nagroda Dziennikarska (31)

Debata „Polska w mediach niemieckich – Niemcy w mediach polskich” (33)

Stypendia dziennikarskie FWPN (34)

„Młoda redakcja” stron internetowych FWPN (35)

Magazyn polsko-niemiecki „Dialog” (36)

Jugendmedientage w Dreźnie (39)

Edukacja (40)

Stypendia GFPS (42)

Praktyki studenckie FWPN (44)

Prapremiera filmu „Emisariusz Kardynała” (46)

Prezentacja pierwszego tomu polsko-niemieckiego podręcznika „Europa. Nasza historia” w Berlinie (48)

Film „Polacy i Niemcy. Historia sąsiedztwa” (50)

PolenMobil 2016 (51)

Fraja z niemieckiego – kurs języka niemieckiego dla dzieci (54)

Projekt „Polacy z wyboru” w 2016 roku (55)

Nauka (58)

Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera (60)

Poznańska Biblioteka Niemiecka (62)

Konferencja „Współpraca Polski i Niemiec w obszarze bezpieczeństwa: dwadzieścia pięć lat wspólnych doświadczeń” (63)

Konferencja „NATO. The Enduring Alliance 2016” (64)

Konferencja „Polska i niemiecka narracja historyczna – kody pamięci” (68)

Kultura (72)

Stypendium im. Albrechta Lemppa (74)

Forum Dialogu Kultur. Stypendia twórcze FWPN i Willi Decjusza w Krakowie (76)

Społeczeństwo, gospodarka, środowisko (80)

XVIII Forum Polsko-Niemieckie (82)

„Koło Dyskusyjne Polska” Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej i FWPN (87)

Rozmowy o przyszłości Europy (89)

Spotkania dyskusyjne FWPN wokół książek (95)

Sprawozdanie finansowe z działalności FWPN za 2016 rok (98)

Rada FWPN, Zarząd FWPN (108)

Zespół FWPN (113)

Centrum Zielna (114)

Wstęp

Rok 2016 przebiegał pod znakiem podwójnego jubileuszu: 25 lat podpisania Traktatu między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Federalną Niemiec o dobrosąsiedzkich stosunkach i przyjaznej współpracy oraz 25 lat istnienia Fundacji, której powołanie do życia jesienią 1991 roku wynikało z postanowień traktatowych. FWPN przez mijające ćwierćwiecze realizowała swoją misję polegającą na inicjowaniu i wspieraniu wspólnych przedsięwzięć przyczyniających się do pogłębienia polsko-niemieckiego porozumienia. W związku z tym to właśnie naszej Fundacji w 2016 roku przypadła wiodąca rola w koordynacji i promocji projektów jubileuszowych. Wśród 347 projektów wspartych przez FWPN w 2016 roku 47 uzyskało dofinansowanie w ramach programu FWPN „25x25: projekty społeczeństwa obywatelskiego na jubileusz 25-lecia polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy” finansowanego ze środków niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. FWPN prowadziła także internetowy kalendarz wydarzeń jubileuszowych, których było ponad 700. Również nasze projekty własne w tym szczególnym roku odnosiły się do rocznicy związanej z Traktatem oraz do podsumowania mijającego ćwierćwiecza we wzajemnych stosunkach obu krajów. W związku z tym zagadnieniem zorganizowano konferencję poświęconą ocenie współpracy Polski i Niemiec w dziedzinie bezpieczeństwa. Natomiast

tematem przewodnim XVIII Forum Polsko-Niemieckiego, po raz drugi organizowanego przez FWPN we współpracy z ministerstwami spraw zagranicznych obu państw, był kryzys uchodźczy w Europie, a także wyzwania dla współpracy polsko-niemieckiej w tym obszarze. W otwarciu obrad Forum udział wzięli ministrowie spraw zagranicznych – Witold Waszczykowski oraz Frank-Walter Steinmeier.

Wielu prominentnych gości zgromadziła zorganizowana przez FWPN w czerwcu konferencja „NATO. The Enduring Alliance 2016”, która włączyła się w cykl debat eksperckich poprzedzających szczyt państw NATO w lipcu 2016 roku w Warszawie. Z kolei nasza wystawa plenerowa „Most(y) zjednoczonej Europy” pokazana w czerwcu w Warszawie w rocznicę podpisania Traktatu przypominała drogę od wojennej wrogości do polsko-niemieckiego powojennego pojednania i porozumienia, którego zwieńczeniem był Traktat. Wystawa zaprezentowała również rozwój wzajemnych stosunków w takich dziedzinach, jak współpraca przygraniczna, wymiana młodzieżowa, kulturalna, naukowa i gospodarcza, oraz na płaszczyźnie społeczeństwa obywatelskiego w ciągu minionych 25 lat. Punktem kulminacyjnym naszego jubileuszu była uroczysta gala 1 grudnia w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie, na którą przybyli przedstawiciele władz państwowych z obu krajów oraz nasi partnerzy z instytucji od lat współpracujących z FWPN.

W 2016 roku kontynuowaliśmy nasze projekty własne, jak IX Polsko-Niemieckie Dni Mediów, które odbyły się w Lipsku na zaproszenie kraju związkowego Saksonia. Tematem wiodącym obrad były kwestie migracji i uchodźców w Europie widziane z polskiej i niemieckiej perspektywy. Kontynuowaliśmy także cykl spotkań „Rozmowy o przyszłości Europy”, które koncentrowały się na rozważaniach na temat perspektyw relacji polsko-niemieckich oraz przyszłości Unii Europejskiej.

W grudniu 2016 roku nastąpiły zmiany w gremiach FWPN. Premier Beata Szydło mianowała nowych polskich członków Rady i Zarządu Fundacji.

Informacja o składzie organów Fundacji na stronie 108 przedstawia dane na koniec 2016 roku. Aktualne informacje znajdują się również na stronie internetowej: www.fwpn.org.pl w zakładce „Fundacja”.

O wymienionych wyżej wydarzeniach przeczytacie Państwo w naszym rocznym sprawozdaniu po raz szósty publikowanym w formie internetowej, w którym prezentujemy wybrane projekty własne i organizowane wspólnie z naszymi partnerami. Pełne listy dofinansowanych przez FWPN w 2016 roku projektów, w tym także lista dofinansowanych publikacji, które ukazały się w 2016 roku, zostały zamieszczone oddzielnie na naszej stronie internetowej: www.fwpn.org.pl w zakładce „Sprawozdania”.

Życzymy miłej lektury!

Cornelius Ochmann,
dyrektor, członek Zarządu FWPN

Krzysztof Rak
dyrektor, członek Zarządu FWPN ●

O Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (FWPN)

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej wspiera dobre relacje między Polakami i Niemcami. Od 1991 roku dofinansowała ponad 15 tys. wspólnych projektów i współtworzyła tym samym fundamenty porozumienia polsko-niemieckiego.

Misja i cele FWPN

Głównym zadaniem Fundacji jest wspieranie wartościowych polsko-niemieckich inicjatyw. FWPN wspomaga w szczególności: partnerstwa między instytucjami, projekty o charakterze edukacyjnym poszerzające wiedzę o Polsce i Niemczech oraz promujące języki polski i niemiecki, współpracę naukową, a także projekty kulturalne.

Fundacja jest również inicjatorem i realizatorem projektów, m.in.: podróży studyjnych, programów stypendialnych, publikacji, debat. Zarówno poprzez dotacje, jak i projekty przez nią inicjowane FWPN pragnie inspirująco oddziaływać na relacje polsko-niemieckie.

Projekty, w które angażuje się Fundacja:

- 1) podnoszą jakość tych relacji,
- 2) wypełniają istniejące deficyty,
- 3) zapewniają symetrię stosunków polsko-niemieckich,
- 4) otwierają Polaków i Niemców na wyzwania europejskie w kontekście naszych wspólnych doświadczeń.

Wnioski o dofinansowanie
przyjmujemy online poprzez stronę
internetową: fwpn.org.pl/wnioski

Adresy FWPN

Główna siedziba FWPN
mieści się w Warszawie.

FWPN

ul. Zielna 37
00-108 Warszawa
Tel.: +48 22 338 62 00
Faks: +48 22 338 62 01
e-mail: fwpn@fwpn.org.pl

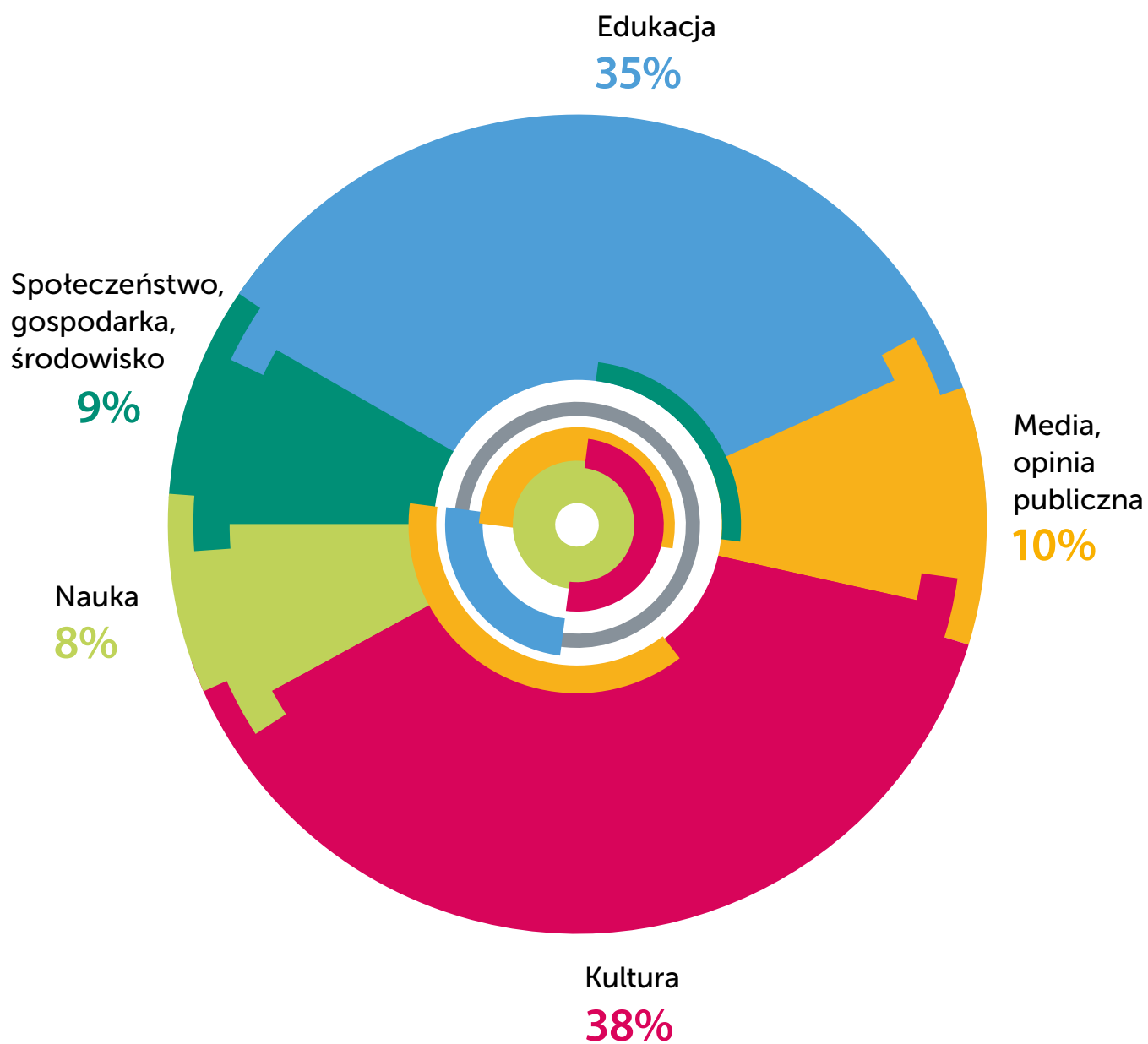
Biuro w Berlinie:

SdpZ Büro Berlin
Schillerstraße 59
10627 Berlin
Tel.: +49 30 240 47 85 12
Faks: +49 30 240 47 85 19
e-mail: sdpz@sdpz.org

fwpn.org.pl
sdpz.org

Przyznane dotacje FWPN w 2016 roku w podziale na obszary tematyczne:

Priorytety	Liczba dotacji	Suma dotacji w zł
1. Media, opinia publiczna	25	1 387 274
2. Edukacja	97	4 627 610
3. Nauka	39	1 103 134
4. Kultura	140	5 063 133
5. Społeczeństwo, gospodarka, środowisko	46	1 156 622
Razem	347	13 337 773
w tym projekty własne	28	1 964 670

Jubileusz 25-lecia Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

Gala jubileuszowa z okazji 25-lecia FWPN i 25-lecia Traktatu między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Federalną Niemiec

1 grudnia w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej wraz z partnerami świętowała jubileusz 25-lecia Fundacji oraz 25-lecia Traktatu między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością m.in.: b. przewodniczącą Bundestagu Rita Süßmuth, rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar, sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec Stephan Steinlein, sekretarz stanu ds. europejskich, prawnych i traktatowych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP Konrad Szymański, minister Marek Ziółkowski, podsekretarz stanu ds. bezpieczeństwa oraz polityki wschodniej i europejskiej w MSZ RP, posłowie, senatorowie, przedstawiciele polsko-niemieckich instytucji partnerskich, przedstawiciele obecnych i byłych gremiów FWPN.

Koordynacja: Joanna Czudec ●

Gości gali jubileuszowej wita współprzewodniczący Zarządu FWPN dr hab. Sebastian Pióciennik

W imieniu polskiego MSZ przemówienie wygłosił minister Marek Ziółkowski

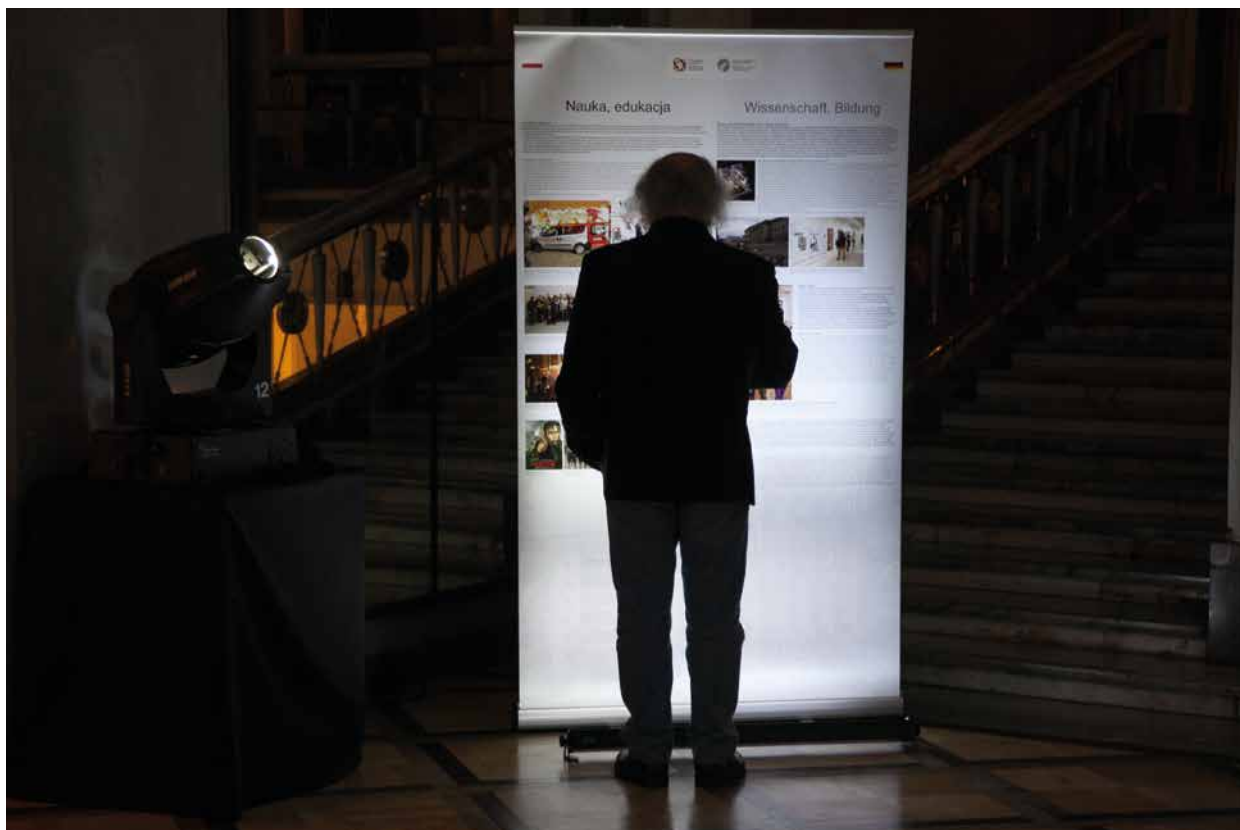
Prezentacja projektów wspieranych przez FWPN. Po lewej: Susanne Albani, koordynatorka projektu „PolenMobil”, po prawej: prof. Yvonne Kleinmann, Aleksander-Brückner-Zentrum für Polenstudien

W imieniu niemieckiego MSZ przemawia sekretarz stanu Stephan Steinlein

Przemawia Markus Meckel, współprzewodniczący Rady FWPN

Wystawa „25 lat Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej”

Podczas gali jubileuszowej 1 grudnia w Teatrze Wielkim po raz pierwszy została zaprezentowana wystawa poświęcona Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Na ośmiu roll-upach zostały zaprezentowane najważniejsze dokonania i projekty FWPN oraz dziedziny, które były wspierane w ciągu ostatnich 25 lat. Począwszy od wydarzeń, które w konsekwencji doprowadziły do powstania FWPN, jak msza w Krzyżowej w listopadzie 1989 roku z udziałem kanclerza federalnego Helmuta Kohla i premiera Tadeusza Mazowieckiego oraz podpisanie Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy w czerwcu 1991 roku, poprzez przypomnienie pierwszych dziesięciu lat działalności Fundacji,

gdy finansowała m.in. projekty infrastrukturalne i inwestycyjne, jak renowacja zabytków, zakup aparatury medycznej czy inwestycje w dziedzinie ekologii i oświaty, oraz miejsca spotkań młodzieży z MDSM Krzyżowa na czele, a skończywszy na prezentacji realizowanych w ostatnich latach projektów własnych Fundacji i projektów prowadzonych wraz z partnerami, jak Koło Dyskusyjne Polska, Polsko-Niemieckie Dni Mediów, stypendia GFPS, działalność Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera w Halle, projekt „Polacy z wyboru”, Poznańska Biblioteka Niemiecka czy Stypendium im. Albrechta Lemppa dla pisarzy i tłumaczy z Polski oraz Niemiec.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz ●

Film z okazji 25-lecia FWPN

W ramach jubileuszu Fundacji zrealizowany został film na YouTube – odcinek „Polska i Niemcy” we współpracy z twórcami kanału Matura To Bzdura. Prezentuje on działalność Fundacji, ale zrealizowany jest w innowacyjnej formie sondy ulicznej, podczas której Polacy i Niemcy odpowiadają na pytania na temat drugiego kraju. W cztery dni film osiągnął 200 tys. odsłon na kanale Matura To Bzdura, do połowy marca 2017 roku zaś ponad 285 tys. Odcinek „Polska i Niem-

cy” dostępny jest na stronie: <http://fwpn.org.pl/mediateka/wideo>.

Oprócz filmu o Fundacji powstał dodatkowy odcinek „Matura to bzdura” poświęcony wiedzy o Polsce i Niemczech. Film promowany był na portalu YouTube MtB. Ten odcinek wyświetlany był ponad 320 tys. razy. Film można obejrzeć na stronie: <http://maturatobzdura.tv/polska-niemcy-odc-153/>

Koordinacja: Magdalena Przedmojska ●

Tygodnik historyczny „Ale Historia” oraz „Duży Format” we współpracy z FWPN

Dwudziesty czwarty numer tygodnika historycznego „Ale Historia” z 13.06.2016 roku ukazał się we współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. Można w nim znaleźć teksty m.in. o Ernieście Wilimowskim, śląskim piłkarzu, reprezentancie Polski i III Rzeszy, kulisach podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1991 roku, paczkach z pomocą przesyłanych z Niemiec Zachodnich do Polski w latach osiemdziesiątych.

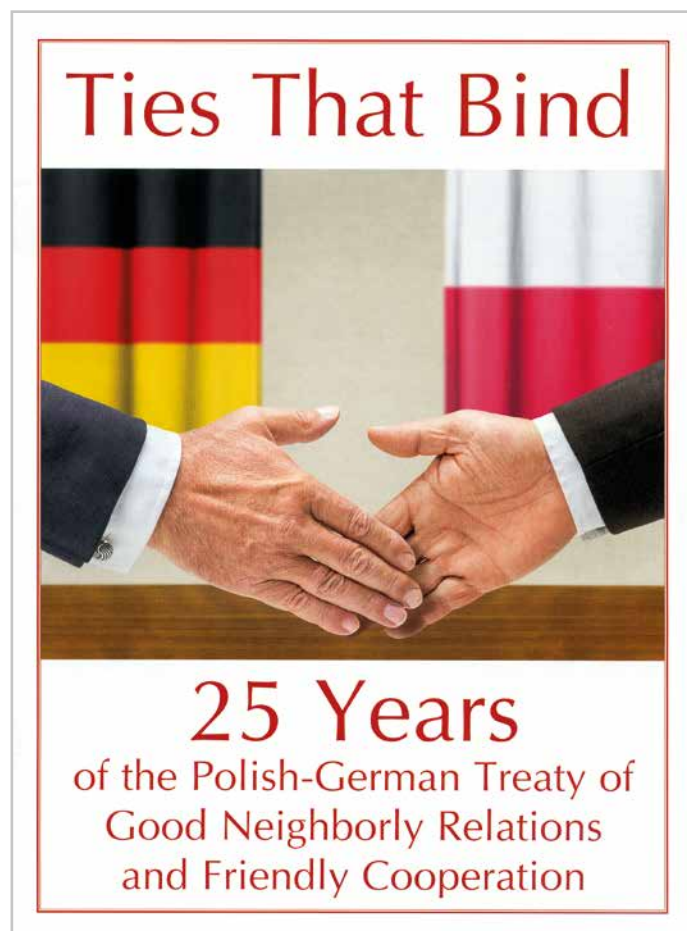
W dwudziestym czwartym numerze „Dużego Formatu” – magazynu reporterów „Gazety Wyborczej” – zamieszczono m.in. reportaż Violetty Szostak i Grzegorza Szymanika pt. „Ile Polaka w Niemcu, a Niemca w Polaku”, fotoreportaż Mikołaja Nowackiego „A środkiem Odra płynie” czy rozmowę z niemieckimi korespondentami w Warszawie przeprowadzoną przez Bartosza Wielńskiego.

Koordinacja: Joanna Czudec

Dodatek do magazynu „The Warsaw Voice”

W czerwcu 2017 roku z okazji rocznicy podpisania Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy ukazał się specjalny dodatek do anglojęzycznego magazynu „The Warsaw Voice” pt. „Ties That Bind” poświęcony stosunkom polsko-niemieckim. W publikacji znalazły się artykuły na temat historii podpisania traktatu z czerwca 1991 roku, polsko-niemieckich relacji politycznych, współpracy Polski i Niemiec w dziedzinie polityki bezpieczeństwa i obrony, o polsko-niemieckich kontaktach kulturalnych oraz o roli młodego pokolenia w stosunkach polsko-niemieckich. Wśród autorów znaleźli się m.in.: Andrzej Jonas, prof. dr hab. Krzysztof Miszczak, Cornelius Ochmann, Magdalena Parys, prof. dr hab. Jerzy Sulek i Joanna Skolarek. Przygotowanie publikacji było wspólną inicjatywą FWPN oraz redakcji magazynu „The Warsaw Voice”.

Koordynacja: Karol Janoś ●

Jubileusz 25-lecia polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy

25 lat dobrego
sąsiedztwa
25 Jahre gute
Nachbarschaft

Kalendarz jubileuszowy
i logo roku jubileuszowego
– prezentacja w FWPN

Jubileusz 25-lecia polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy jest powodem do świętowania – zarówno dla elit politycznych, jak i dla obu społeczeństw. Traktat to kamień milowy w stosunkach polsko-niemieckich. Stworzył podstawy dla pojednania i partnerskiego kształtowania stosunków dwustronnych na płaszczyźnie politycznej, ale również dla różnych form współpracy społeczeństw obywatelskich Polski i Niemiec, których korzenie sięgały daleko wstecz, jeszcze okresu sprzed transformacji ustrojowej, i które dopiero wtedy mogły nabrać prawdziwego rozpędu. Dzięki Traktatowi ludzie zaczęli zwracać się ku sobie, budować zaufanie i zawierać przyjaźnie.

W rocznicę podpisania Traktatu wiodącą rolę w koordynacji projektów jubileuszowych odegrała Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, która przyznawała środki na wspólną realizację wydarzeń jubileuszowych przez instytucje społeczeństwa obywatelskiego. Powstanie samej Fundacji, która również obchodziła jubileusz 25-lecia, jest konsekwencją postanowień traktatowych.

Program obchodów roku jubileuszowego obejmował szerokie spektrum działań, począwszy od spotkań na szczeblu międzypaństwowym, aż po projekty i wydarzenia realizowane na płaszczyźnie społecznej i kulturalnej. W roku jubileuszowym FWPN we współpracy z ministerstwami

FUNDACJA WSPÓLPRACY POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG FÜR DEUTSCH-POLNISCHE ZUSAMMENARBEIT

25 Jahre gute Nachbarschaft
25 lat dobrego sąsiedztwa

ROK JUBILEUSZOWY WYDARZENIA PUBLIKACJE DOKUMENTY INSTYTUCJE LOGOTYP

PL DE EN

DIALOG 117

PANORAMA Panorama polsko-niemiecka NAGRODA DIALOGU Gesine Schwan Architekt partnerskiej współpracy; Laudacja na cześć laureata Nagrody DIALOGU Marka Prawdy Marek Prawda Eur...

WIĘCEJ

Październik 2016

Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	Ndz
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

+ DODAJ WYDARZENIE

Polecane wydarzenia/inicjatywy

ZOBACZ KALENDARIUM >

ZOBACZ KALENDARIUM >

Od lewej: Paweł Moras, dyrektor zarządzający Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzięży, Ulrike Wolf, wydział kultury ambasady Niemiec w Warszawie

spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Federalnej Niemiec zaprosiła partnerów do współtworzenia obchodów polsko-niemieckiego roku jubileuszowego. Strona internetowego kalendarza oraz logo obchodów roku jubileuszowego zostały uroczycie zaprezentowane 14 stycznia w siedzibie FWPN. W prezentacji kalendarza jubileuszowego oraz

logotypu 25-lecia Traktatu udział wzięli: Cezary Król, koordynator polskiego MSZ ds. obchodów 25. rocznicy Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, Paweł Gronow, naczelnik wydziału krajów niemieckojęzycznych w Departamencie Polityki Europejskiej MSZ, Joachim Bleicker, pełnomocnik ds. kontaktów z państwami członkowskimi Unii Europejskiej

Uczestnicy prezentacji, od lewej: Rolf Nickel, Joachim Bleicker, Cornelius Ochmann, Krzysztof Miszczak, Cezary Król

Od lewej: Fried Nielsen, kierownik wydziału kultury Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie, Cornelius Ochmann, dyrektor FWPN

niemieckiego MSZ, Rolf Nickel, ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce, a także prof. dr. hab. Krzysztof Miszczak i Cornelius Ochmann, dyrektorzy Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Na stronie internetowej 25de.pl oraz 25pl.de można było umieszczać informacje o wydarzeniach odbywających się przez cały rok w Polsce i w Niemczech. Strona do końca 2016 roku zgromadziła ponad 700 takich wydarzeń. 25 lutego w siedzibie FWPN odbyło się spotkanie networkingowe mające na celu skojarzenie

ze sobą partnerów projektów roku jubileuszowego oraz przedstawienie projektów FWPN i projektów partnerów planowanych w roku 2016 zainteresowanym przedstawicielom społeczeństw obywatelskich Polski i Niemiec. Zebranie otworzyli dyrektor FWPN Cornelius Ochmann i kierownik wydziału kultury ambasady Niemiec w Warszawie Fried Nielsen.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska ●

Prezentacja działalności FWPN podczas dnia otwartego ambasady Niemiec

21 maja 2016 roku w ambasadach Niemiec i Francji był dniem otwartym. Warszawska publiczność tłumnie odwiedziła obie placówki dyplomatyczne. Można było nie tylko zajrzeć za kulisy obu ambasad, porozmawiać z ambasadorami tych krajów w Polsce, zwiedzić sąsiadujące ze sobą rezydencje przy ul. Jazdów, ale także poznać niemieckie i francuskie przedsiębiorstwa, fundacje, organizacje polsko-niemieckie i polsko-francuskie oraz kuchnię obu krajów oferowaną na licznych stoiskach gastronomicznych. Swoją działalność zaprezentowała w ogrodach

Ambasador Niemiec Rolf Nickel na stoisku FWPN

Stoisko FWPN cieszyło się dużym zainteresowaniem publiczności

ambasady Niemiec także Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej na wspólnym stoisku polsko-niemiecką szkołą im. Willy'ego Brandta. Odpowiadaliśmy na pytania dotyczące działalności FWPN oraz informowaliśmy o imprezach związanych z jubileuszem 25-lecia Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska
Tomasz Markiewicz ●

Przyjęcie letnie „25 lat sąsiedztwa” w Berlinie

25 lat polsko-niemieckiego sąsiedztwa – pod tym hasłem Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzi (PNWM), Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej (FWPN) oraz Polsko-Niemiecka Fundacja na rzecz Nauki (PNFN) zaprosiły gości na polsko-niemieckie przyjęcie letnie 8 czerwca 2016 roku w Berlinie. Okazją do spotkania była 25. rocznica podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, na podstawie którego powołano do życia PNWM i FWPN. Zaproszeni do rozmowy: przewodnicząca Zarządu PNFN, była przewodnicząca Bundestagu Rita Süßmuth, współprzewodniczący Rady FWPN, były minister spraw zagranicznych RFN Markus Meckel oraz Matthias Kneip z Niemieckiego Instytutu Polskiego w Darmstadt, opowiadali o tym, jak kiedyś nawiązywało się kontakty z Polską, także te osobiste, i jak to wygląda

dzisiaj. W dyskusji o międzynarodowej współpracy młodzieży i jej znaczeniu dla społeczeństw obu krajów, także w przyszłości, brali udział: sekretarz stanu w Federalnym Ministerstwie ds. Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzi Caren Marks, specjalista ds. międzynarodowej współpracy młodzieży Stephan Schwieren, kierownik Programu Europejskiego w Instytucie Spraw Publicznych dr Agnieszka Łada oraz uczniowie z Polski i Niemiec, którzy byli akurat obecni w Berlinie w ramach wymiany.

Na zaproszenie organizatorów przybyło 250 gości ze świata polityki oraz przedstawiciele instytucji zajmujących się nauką, pracą z młodzieżą i innymi sprawami społecznymi, którzy dzięki swojej pracy i zaangażowaniu wpływają na kształt stosunków polsko-niemieckich. Wnieśli tym samym swój wkład w to, że 25 lat sąsiedztwa

Debata
o przyszłości
wymiany
młodzi

Prof. Rita Süssmuth
i Markus Meckel

oznacza dziś normalność w stosunkach polsko-niemieckich. Jubileusz ten jest zarazem okazją do zadania sobie pytania o to, jak wspólnie przejąć odpowiedzialność za naszą przyszłość w Europie.

Koordinacja: Christiane Brandau ●

Wystawa „Most(y) zjednoczonej Europy”

W związku z 25. rocznicą polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy FWPN wraz z Domem Spotkań z Historią w Warszawie przygotowała wystawę plenerową „Most(y) zjednoczonej Europy”, która była prezentowana od 20 czerwca do 5 lipca 2016 roku przed Domem Polonii na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie. Pierwsza część wystawy pokazuje trudny proces budowania dialogu między Polakami i Niemcami po II wojnie światowej aż do okresu przełomu i mszy pojednania w Krzyżowej w 1989 roku oraz takie wydarzenia jak podpisanie traktatu granicznego w 1990 roku oraz Traktatu o dobrym sąsiedztwie w 1991 roku. Przedstawia także rolę Traktatu

w dalszym rozwoju i intensyfikowaniu współpracy polsko-niemieckiej na wszystkich możliwych polach, jak wymiana młodzieży, wymiana kulturalna, naukowa, gospodarcza, oraz na płaszczyźnie społeczeństw obywatelskich Polski i Niemiec. Autorem scenariusza wystawy jest Waldemar Czachur, a kuratorem Tomasz Markiewicz. Przy okazji wystawy został wydany w języku polskim i niemieckim katalog pod tym samym tytułem. FWPN oferuje wystawę do bezpłatnego wypożyczenia. Instytucja wypożyczająca opłaca transport, montaż i ubezpieczenie. Kontakt w sprawie wypożyczenia wystawy:

tomasz.markiewicz@fwpn.org.pl

Tel. +48 22 338 62 62

Koordinacja: Tomasz Markiewicz ●

Most(y) zjednoczonej Europy.

25 lat polsko-niemieckiego Traktatu
o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy

katalog wystawy

MOST(Y) ZJEDNOCZONEJ EUROPY.

25 lat

polsko-niemieckiego
Traktatu o dobrym sąsiedztwie
i przyjaznej współpracy

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

WYSTAWA
PLENEROWA

FUNDACJI WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ

OD 20 CZERWCA
DO 5 LIPCA 2016

KRAKOWSKIE
PRZEDMIEŚCIE
W WARSZAWIE

- 1 Mosty i ślady w przeszłości
- 2 Karl Dönitz, 1945-1956
- 3 Przewodnik dobiega, 1956-1957
- 4 Polska uczestniczy w projekcie „Polska w Niemczech”
- 5 Spotkanie na szczycie

Linia projektowa 25x25

W związku z przypadającą w 2016 roku 25. rocznicą podpisania Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niemiec przyznało Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej środki w wysokości 200 tys. euro na realizację projektów służących uczczeniu tego jubileuszu.

W ramach okolicznościowej linii projektowej „25x25: Projekty społeczeństwa obywatelskiego na jubileusz 25-lecia Traktatu” instytucje z Polski i Niemiec mogły ubiegać się o wsparcie wspólnych inicjatyw z okazji jubileuszu. Linia ta skierowana była przede wszystkim do małych instytucji społeczeństw obywatelskich obu krajów, a sposób aplikowania o środki został w dużym stopniu uproszczony.

Zainteresowanie linią projektową było bardzo duże. Program został rozpisany na początku stycznia 2016 roku i zamknięty po wyczerpaniu dostępnych środków w czerwcu 2016 roku. Spośród 104 wniosków, które wpłynęły w ramach linii projektowej, wsparcie uzyskało 47 projektów, w tym 24 realizowane przez wnioskodawców z Niemiec i 23 z Polski.

Wsparcie objęło różnorodne formy projektów: festiwale, seminaria, pokazy filmowe połączone z dyskusjami, konferencje, podróże studyjne itp., co umożliwiło popularyzację idei Traktatu wśród różnych grup docelowych.

Ze względu na duże zainteresowanie wnioskodawców ubiegłoroczną edycją programu Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych Niemiec przyznało FWPN środki na kontynuację projektu w roku 2017 w poszerzonej formule „Inicjatywy obywatelskie 25+” obejmującej współpracę polsko-niemiecką w ramach Unii Europejskiej.

Koordinacja: Aneta Jędrzejczak

24 Media, opinia publiczna

26

IX Polsko-Niemieckie Dni
Mediów

31

XIX Polsko-Niemiecka
Nagroda Dziennikarska

33

Debata „Polska w mediach
niemieckich – Niemcy
w mediach polskich”

34

Stypendia dziennikarskie
FWPN

35

„Młoda redakcja” stron
internetowych FWPN

36

Magazyn polsko-niemiecki
„Dialog”

39

Jugendmedientage
w Dreźnie

IX Polsko-Niemieckie Dni Mediów

IX Polsko-Niemieckie Dni Mediów odbyły się w dniach 11–12 maja 2016 roku w saksońskim Lipsku we współpracy z Wolnym Państwem Saksonia i Fundacją Roberta Boscha. Temat konferencji: „Europa na rozstajach – integracja czy wykluczenie?”, nawiązywał do kwestii migracji w Europie z polskiej i niemieckiej perspektywy. W debacie o takim samym tytule udział wzięli: Aydan Özoğuz, minister, pełnomocnik rządu federalnego ds. migracji, uchodźców i integracji, Kaja Puto, publicystka i aktywistka, oraz Justyna

Fot. H. Scherhauser

Od lewej: Sandro Viroli, dyrektor stacji MDR, Justyna Segeš Frelak, kierowniczką Programu Polityki Migracyjnej, ISP, Cornelius Ochmann, dyrektor FWP

Fot. H. Scherhauser

Uczestniczka debaty
Aydan Özoğuz, minister,
pełnomocnik rządu
federalnego ds. migracji,
uchodźców i integracji

Peter Frey, redaktor
naczelny ZDF, podczas
debaty „Media kształtują
opinię – o wpływie polityki
na media”

Segeš Frelak, kierowniczka Programu Polityki Migracyjnej ISP. Debatę prowadził Sandro Viroli, dyrektor stacji MDR.

Podczas warsztatów zaproszeni goście zastanawiali się m.in. nad tym, czy i w jakim stopniu polityka wpływa na media, zapoznali się

z fundamentami polityki kulturalnej obu krajów, rozmawiali na temat transgranicznej i wielonarodowej współpracy medialnej oraz digitalizacji radia. Podczas warsztatu „Media kształtują opinię – o wpływie polityki na media” Peter Frey, redaktor naczelny ZDF, Piotr Gursztyn, redaktor naczelny TVP Historia, Elke Haferburg, dyrektorka stacji

Fot. H. Scherhauser

NDR w Meklemburgii-Pomorzu Przednim, zastanawiali się, czy w mocno wierzącym w sprawczą siłę mediów społeczeństwie niemieckim nastąpiła fala braku zaufania z jednej strony do mediów, które przemilczały niewygodne fakty, a z drugiej – do przedstawicieli elit rządzących, którzy mieli wpływ na opóźnienie relacjonowania. Skąd wzięło się określenie „Lügenpresse” i co zrobić, aby obywatele znów zaufali niemieckim mediom? Polskie media od czasu wyborów na jesieni 2015 roku zostały mocno spolaryzowane i podzieliły się na dwa obozy – sprzyjający władzy i jawnie ją krytykujący. Zmiany w mediach odbierane są przez jednych jako zamach na wolność i demokrację, przez drugich – jako ich obrona. Czy i w jaki sposób polityka wpływa na media polskie i niemieckie? W jaki sposób obiektywnie relacjonować wydarzenia, aby nie narażać się na zarzut cenzury?

Warsztat „Europejska Stolica Kultury 2016. Co wiemy o polityce kulturalnej kraju sąsiada?”. Od lewej w pierwszym rządzie: Martyna Słowik i Agnieszka Oszust, członkinie „Młodej redakcji” FWPN, drugi rząd od lewej: Heidrun Müller, biuro Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej w Dreźnie, Bogna Koreng, niemiecka jurorka nagrody w kategorii Telewizja

Inne warsztaty to: „Sojusz Północnoatlantycki w przededniu szczytu w Warszawie w lipcu 2016” (uczestnicy: Gustav C. Gressel, Policy Fellows, European Council on Foreign Relations, Christoph von Marschall, korespondent dyplomatyczny redakcji „Der Tagesspiegel”, oraz Przemysław Pacuła, naczelnik wydziału bezpieczeństwa sojuszniczego w Departamencie Analiz Strategicznych Biura Bezpieczeństwa Narodowego, moderacja: Krzysztof Mischczak, dyrektor,

„Energetyka i środowisko w Polsce oraz w Niemczech – inwestycje energetyczne na pograniczu”. Od lewej: Hermann Schmidtendorf, Martin Cames, Piotr Ziembicki oraz Krzysztof Baług, Radio Zachód

Fot. H. Scherhauser

członek Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej); „Digitalizacja radia – skutki dla struktur pracowniczych i redakcji” (uczestnicy: Martin Deitenbeck, członek saksońskiej komisji ds. sieci, techniki i konwergencji, Mirosław Ostrowski, członek zespołu ds. wdrożenia radia cyfrowego w Polsce przy KRRiT, Krystyna Roślan-Kuhn, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, oraz Jörg Wagner, dziennikarz RBB, moderacja: Robert Skupin, szef programowy Radio Eins); „Razem na antenie: Wrocław, Praga, Drezno – transgraniczna współpraca mediów” (moderacja: Peter Kumpfe, Český rozhlas, Roman Nuck, MDR, oraz Tomasz Sikora, Polskie Radio Wrocław); „Europejska Stolica Kultury 2016. Co wiemy o polityce kulturalnej kraju sąsiada” (uczestnicy: Katarzyna Młyńczak-

-Sachs, główna specjalistka ds. relacji międzynarodowych/International Relations Manager, Europejska Stolica Kultury 2016, dr Harald Roth, dyrektor Niemieckiego Forum Kultury Europy Środkowej i Wschodniej, Katarzyna Wielga-Skolimowska, dyrektorka Instytutu Polskiego w Berlinie, moderacja: Bernd Schekauski, MDR-Figaro), oraz „Energetyka i środowisko w Polsce oraz w Niemczech – inwestycje energetyczne na pograniczu” (uczestnicy: Martin Cames, kierownik działu Energia & Ochrona Środowiska, Öko-Institut e.V., Piotr Ziembicki, Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, Uniwersytet Zielonogórski, moderacja: Krzysztof Baług, Radio Zachód, i Hermann Schmidtendorf, dziennikarz, Berlin).

Fot. H. Scherhauser

Debata korespondentów. Na zdjęciu:
Aleksandra Rybińska, wSieci.pl,
Cornelius Ochmann, dyrektor FWPN

Podsumowująca Dni Mediów debata korespondentów przedstawiła obraz aktualnej sytuacji politycznej, gospodarczej, społecznej w Polsce z perspektywy mediów niemieckich i obraz Niemiec z perspektywy polskiej. W tym punkcie programu uczestniczyli Gerhard Gnauck, „Die Welt”, Aleksandra Rybińska, wSieci.pl, Joanna Stolarek, MOZ, oraz Bartosz T. Wieliński, „Gazeta Wyborcza”.

Program konferencji: <http://www.dnmediow.org/kategoria-program,474.html>, uczestnicy IX Dni Mediów: <http://www.dnmediow.org/kategoria-uczestnicy,475.html> //

Tegoroczne wydarzenie organizowane było we współpracy z konferencją „Medientreffpunkt Mitteldeutschland” (MTM), której motto to: „Impet zmian – życie w nowych systemach”. MTM poprzedziły Dni Mediów w dniach 9-10 maja 2016 roku.

W ramach współpracy z MTM odbyła się debata „Polska – czy rozumiemy kraj sąsiada?”, w której udział wzięli: Anna Ferens, kierowniczka redakcji filmu dokumentalnego TVP, Cornelius Ochmann, dyrektor, członek Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Manfred Sapper, redaktor naczelny czasopisma „Osteuropa”, oraz Bartosz T. Wieliński, „Gazeta Wyborcza”. Debatę moderowała Rosalia Romaniec z Deutsche Welle. Referat wprowadzający wygłosiła prof. Izabela Surynt, Zakład Komunikacji Międzykulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego. Dalsze informacje o wydarzeniu wraz z kolejnymi programami dostępne są na stronie internetowej: medientreffpunkt.de. ●

Fot. H. Scherhauser

XIX Polsko-Niemiecka Nagroda Dziennikarska

Gala Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej im. Tadeusza Mazowieckiego odbyła się w studiu filmowym Media City. Nagrodę w kategorii Prasa otrzymała Emilia Smechowski za pracę „Jestem, ale ty mnie nie widzisz” opublikowaną w taz.am wochenende. W kategorii Radio zwyciężyła Tilla Fuchs – jej audycja „New York, New York lub: Co nowego w starej ojczyźnie” została wyemitowana przez SR2 Kulturradio. W kategorii Telewizja odznaczeni zostali Marek Tomasz Pawłowski i Małgorzata Walczak z Redakcji Form Dokumentalnych TVP i WDR PG Dokumentation za pracę „Dotknięcie anioła”. W kategorii Dziennikarstwo na Pograniczu, w której nagrodę ufundowało Wolne Państwo Saksonia, jury wyróżniło pracę Kingi Wołoszyn-Kowandy i Krzysztofa Czajki powstałą w ramach programu „Kowalski i Schmidt” w TVP Wrocław/RBB. Nagrody we wszystkich kategoriach wynosiły po 5 tys. euro.

Organizatorzy i laureaci Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej im. Tadeusza Mazowieckiego 2016, Lipsk. Od lewej z kwiatami: Małgorzata Walczak, zwyciężczyni w kategorii TV, Krzysztof Czajka i Kinga Wołoszyn-Kowanda, laureaci w kategorii Dziennikarstwo na Pograniczu, Tilla Fuchs, zwyciężczyni w kategorii Radio, oraz Emilia Smechowski, laureatka w kategorii Prasa

Fot. H. Scherhauser

Krzysztof Czajka i Kinga Wołoszyn-Kowanda, laureaci w kategorii Dziennikarstwo na Pograniczu

Fot. H. Scherhauser

Uroczystość poprowadził Matthias Kneip, pochodzący z Regensburga pisarz, publicysta i współpracownik naukowy Deutsches Polen-Institut, jeden z najbardziej znanych promotorów kultury polskiej w Niemczech. Oprawę artystyczną zapewniła Karolina Trybała. Niemiecka telewizja MDR transmitowała uroczystość na żywo do internetu. Plik z nagraniem dostępny był bezpłatnie w mediatece stacji przez jeden miesiąc od daty wydarzenia.

Rozmowy z nominowanymi poprowadziła laureatka nagrody w kategorii Prasa 2015 Magdalena Grzebałkowska.

Relacje z wydarzeń IX Dni Mediów znajdują się na stronie: <http://www.dnmediow.org/kategoria-relacje,476.html>

Rozmowy z nominowanymi do Polsko-Niemieckiej Nagrody Dziennikarskiej im. Tadeusza Mazowieckiego 2016. Od lewej: Emilia Smechowski, nominowana za pracę „Jestem, ale ty mnie nie widzisz”, taz.am wochenende, Tilla Fuchs, nominowana za pracę „New York New York lub Co nowego w starej ojczyźnie”, SR2 Kulturradio, Bartosz T. Wieliński, nominowany za pracę „Maczków nad rzeką Ems”, „Gazeta Wyborcza”, „Ale Historia”, Agnieszka Hreczuk, nominowana za pracę „Dzień powszedni i horror”, „Tagesspiegel”, Reportage, oraz moderatorka Magdalena Grzebałkowska, zwyciężczyni w kategorii Prasa 2015 za pracę „Śpiewać, hitlerówy!” opublikowaną w „Dużym Formacie”, dodatku do „Gazety Wyborczej”

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

Debata „Polska w mediach niemieckich – Niemcy w mediach polskich”

15 marca 2016 roku FWPN zorganizowała debatę pt. „Polska w mediach niemieckich – Niemcy w mediach polskich”. W spotkaniu moderowanym przez prof. Krzysztofa Miszczaka, dyrektora FWPN, uczestniczyli dziennikarze polscy i niemieccy: Gerhard Gnauck („Die Welt”), Henryk Jarczyk (ARD), Aleksandra Rybińska (wPolityce.pl), Konrad Schuller („FAZ”), Piotr Semka („Do Rzeczy”), Jacek Stawiski (TVN 24 Biznes i Świat), Bartosz Wieliński („Gazeta Wyborcza”). W trzech panelach dyskusyjnych dokonano podsumowania medialnego obrazu ostatnich miesięcy, poczynając od wyników jesiennych wyborów w Polsce w 2015 roku i ich konsekwencji (zwłaszcza konfliktu wokół Trybunału Konstytucyjnego), przez sytuację w Unii Europejskiej wobec kryzysu uchodźczego, aż po zmianę klimatu politycznego w Niemczech. Uczestnicy dyskusji skupili się na obrazie Polski w mediach niemieckich i Niemiec w mediach polskich i poddali analizie sposób relacjonowania debaty publicznej w obu krajach, zgadzając się co do tego, że należy unikać powielania stereotypowych uogólnień. Ważnym tematem dyskusji była polityzacja mediów i jej następstwa. W panelu podsumowującym

Od lewej: prof. Krzysztof Miszczak, Aleksandra Rybińska, Henryk Jarczyk, Konrad Schuller, Bartosz Wieliński

debatę dziennikarze zastanawiali się nad przyszłością bilateralnych relacji polsko-niemieckich. Centralny punkt dyskusji stanowiła kwestia, czy obecny stan stosunków między Polską a Niemcami to odsłona konfliktu, czy też nowe otwarcie w relacjach polsko-niemieckich, które – niezależnie od zmieniającego się kształtu – pozostaną istotne dla funkcjonowania obu państw, także w kontekście europejskim i światowym.

Koordinacja: Joanna Czudec, Karol Janoś

Stypendia dziennikarskie FWPN

W 2016 roku została rozstrzygnięta kolejna edycja konkursu FWPN na stypendia dziennikarskie, do której wpłynęło 48 zgłoszeń z Polski i Niemiec. Przyznano osiem stypendiów:

Juliusz Ćwieluch

„O Polakach odsiadujących karę pozbawienia wolności w niemieckich zakładach karnych”

Bartłomiej Derski

„Odnawialne źródła energii. Teksty”

Cezary Łazarewicz

„Antologia zachodniopomorska”

Achim Nuhr

„Vermehrte Erwerbstätigkeit/Übersiedlung von Bürgern Polens”

Hans-Dieter Rutsch

„Ausgewandert nach Polen”

Dorothee Schmitz-Köster

„Plötzlich Pole”

Jędrzej Winiecki

„Sęk”

Michał Wnuk

„Czarna nadzieja”

Celem konkursu FWPN jest wsparcie dziennikarzy, których praca przyczynia się do podnoszenia jakości relacji polsko-niemieckich, a także otwiera Polaków i Niemców na nowe wyzwania europejskie. Dofinansowanie może pokryć koszty kwerendy do artykułu lub reportażu, jak również książki – w Polsce, Niemczech lub w krajach sąsiednich.

W skład jury weszli: Henryk Jarczyk (ARD), prof. dr hab. Krzysztof Miszczak (FWPN), Cornelius Ochmann (FWPN), Joanna Czudec (FWPN).

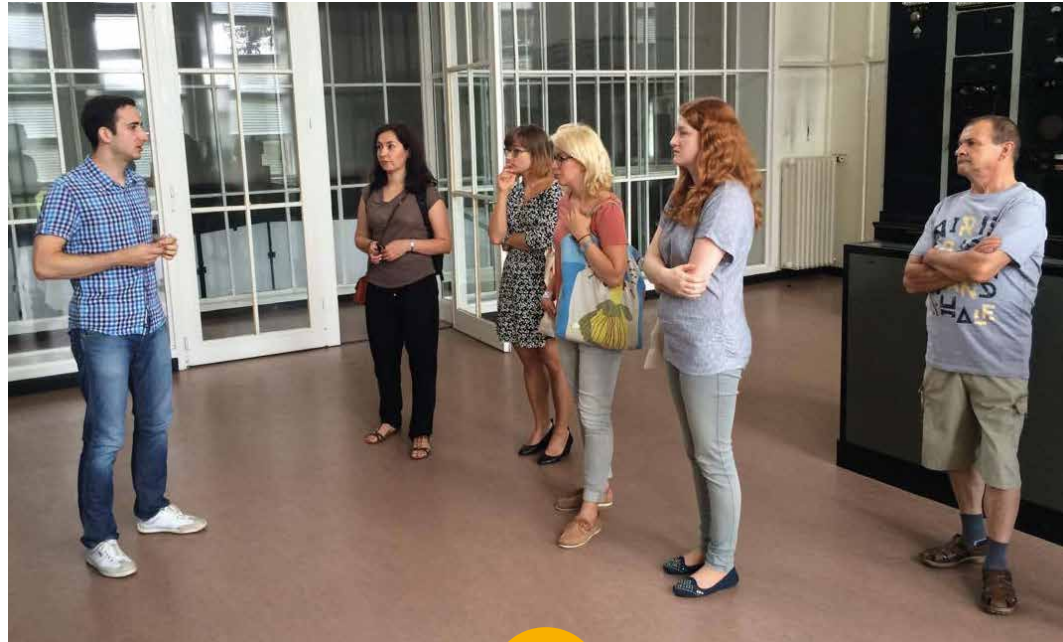
O stypendium mogą ubiegać się dziennikarze z dorobkiem zawodowym, mieszkający na stałe w Niemczech lub w Polsce.

Koordynacja: Joanna Czudec ●

„Młoda redakcja” stron internetowych FWPN

Od 23 października 2015 roku Fundacja prowadziła rekrutację do programu „Młoda redakcja 2016/2017”. Zakwalifikowali się: Paulina Barańska (Kraków), Aleksy Cichoń (Warszawa), Radosław Chudy (Warszawa), Lucyna Eich (Poznań), Sabina Kowalczyk (Olsztyn), Gabriela Król (Gdańsk), Arkadiusz Lorenc (Łódź), Adrian Musiał (Częstochowa), Agnieszka Oszust (Wrocław), Paulina Proszowska (Berlin), Viktoria Samp (Bielefeld), Agnieszka Sz wajgier (Warszawa).

Program rozpoczął się od warsztatów z reporterką Magdaleną Kicińską dotyczących relacjonowania, następnie odbyły się warsztaty na temat prowadzenia wywiadu z dziennikarką Agnieszką Wójcińską oraz warsztaty fotograficzne, radiowe i telewizyjne we współpracy z fundacją Nowy Staw z Lublina. Młodzi redaktorzy odwiedzili redakcje „Polityki”, „Gazety Wyborczej” oraz dział prasowy Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie. Program zakończono ewaluacją na Śląsku i Dolnym Śląsku, w tym wizytą w Radiostacji Gliwickiej, Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku, w Domu Pamięci Żydów Górnośląskich oraz we Wrocławiu jako Europejskiej Stolicy Kultury 2016.

Uczestnicy programu podczas zwiedzania Radiostacji w Gliwicach

Relacje młodych redaktorów z wydarzeń FWPN znajdują się na stronie: <http://fwpn.org.pl/mloda-redakcja/mloda-redakcja-2016/>, relacje z Polsko-Niemieckich Dni Mediów w Lipsku na stronie: <http://www.dnimedia.org/kategoria-relacje,476.html>.

Uczestnicy „Młodej redakcji” w 2016 roku mieli szansę odbyć staże w warszawskich redakcjach („Polityka”, „Gazeta Wyborcza” oraz Polskim Radiu). Zostały one przyznane trzem z nich.

Koordinacja: Magdalena Przedmojska

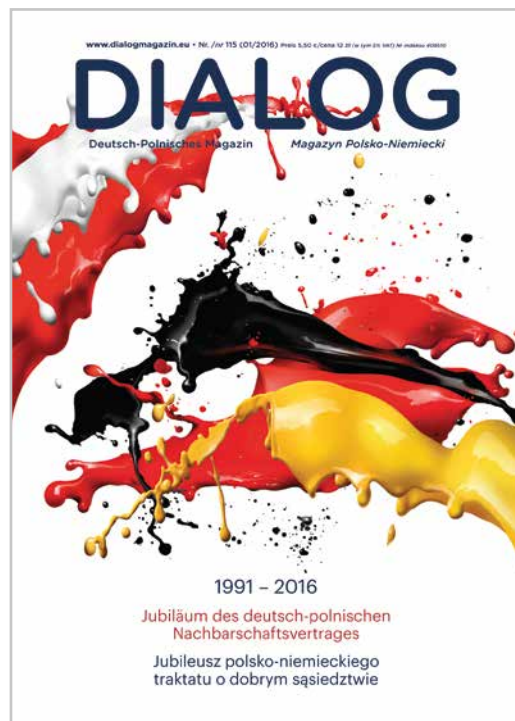
Magazyn polsko-niemiecki „Dialog”

Od 1994 roku FWPN dofinansowuje magazyn polsko-niemiecki „Dialog” wydawany przez Federalny Związek Towarzystw Niemiecko-Polskich z siedzibą w Berlinie. „Dialog” został powołany do życia w 1987 roku. Od 1996 roku ukazuje się po polsku i po niemiecku w Berlinie i w Gdańsku w nakładzie 7 tys. egz. Magazyn dostarcza informacji i analiz na temat kluczowych zagadnień w stosunkach polsko-niemieckich oraz integracji europejskiej. Na łamach pisma ukazują się artykuły czołowych publicystów z obu krajów oraz wywiady ze znanymi politykami i ludźmi kultury. Redaktorem naczelnym magazynu jest Basil Kerski, natomiast redakcją w Gdańsku kieruje historyk Wojciech Duda.

Większość nakładu czasopisma rozchodzi się w prenumeracie, można je także nabyć w Polsce w sieci salonów księgarsko-prasowych Empik, a w Niemczech w wybranych punktach sprzedaży prasy w dużych miastach. W 2016 roku ukazały się cztery numery czasopisma.

„Dialog” nr 115 1991–2016 – jubileusz polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie

Kończy się pewna era i zaczyna nowa. Zmianę czasów sygnalizują ważne jubileusze, na przykład 25. rocznica podpisania polsko-niemieckiego traktatu dobrosąsiedzkiego, oraz odejście osób, które w ostatnich dekadach w zasadniczym stopniu kształtowały relacje polsko-niemieckie. W „Dialogu” nr 115 pożegna-

no się z prekursorami polsko-niemieckiego pojednania: z genialnym pośrednikiem między kulturami Karlem Dedecusem, z budowniczym pierwszego polsko-zachodniemieckiego partnerstwa miast Gdańska i Bremy Hansem Koschnickiem oraz legendarnym ministrem spraw zagranicznych Republiki Federalnej Hansem-Dietrichem Genscherem.

W numerze znajdziemy także apel przewodniczącego Federalnego Związku Towarzystw Niemiecko-Polskich Dietmara Nietana do polskiego rządu, by zakończył kulturową walkę oraz ataki na legendy polsko-niemieckiego pojednania i wspólnie z rządem niemieckim skoncentrował się na problemach przyszłości. O Polsce wiosną 2016 roku piszą również: polityk i historyk Aleksander Hall, dziennikarze Maria Janiszewska i Gerhard Gnauck, a diagnozę stawia prof. Ser-

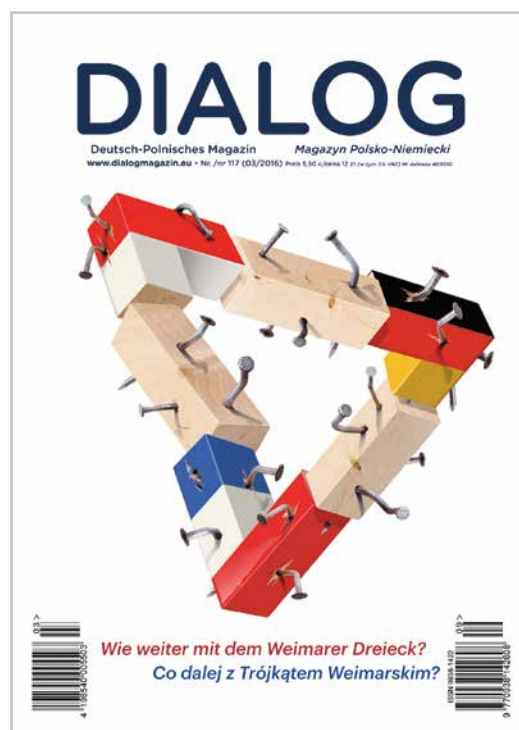
giusz Kowalski (w rozmowie z Anną Mateją). „Dialog” nr 115 piórem Jacka Antczaka zaprasza też do Wrocławia, Europejskiej Stolicy Kultury 2016.

„Dialog” nr 116 Nowy inny egzamin dla Europejczyków

Ponad dekadę temu na łamach czasopisma został opublikowany artykuł Ryszarda Kapuścińskiego „Spotkanie z Innym jako wyzwanie XXI wieku” („Dialog” nr 69–70/2005). Zdaniem pisarza, spotykając Innego, człowiek ma różne możliwości – odrzucenia, wejścia w konflikt lub zbliżenia. Według Kapuścińskiego historia ludzkości pokazuje, że jesteśmy zdolni nie tylko do odgradzenia się, lecz wykształciliśmy też w sobie kulturę zbliżenia, szacunku wobec Innego. W numerze 116. magazynu zaprezentowano zróżnicowanie polskiego dyskursu na temat migracji. Marcin Żyła w krytycznej postawie wobec uchodźców widzi kulturowe zubożenie Polski. Marta Siciarek przedstawia, jak Gdańsk, politycy,

urzędnicy i działacze społeczni od lat przygotowują się na przybycie nowych mieszkańców innych narodowości i kultur. Adam Balcer ostrzega przed antymuzułmańskimi uprzedzeniami, które mogłyby zaciążyć na polskim partnerstwie z Zachodem, na współpracy z postępowymi, głęboko zakorzenionymi w kulturze zachodniej muzułmanami. Przyglądamy się także sytuacji w Niemczech. Judith Sobczak dokumentuje los uchodźców z Bliskiego Wschodu, Joachim Trenkner nie tylko analizuje skutki fali migracyjnej, lecz przede wszystkim przypomina o tym, że dobrobyt i bogactwo kulturowe republiki berlińskiej w znacznym stopniu stanowią konsekwencję otwarcia się Niemców wobec migrantów.

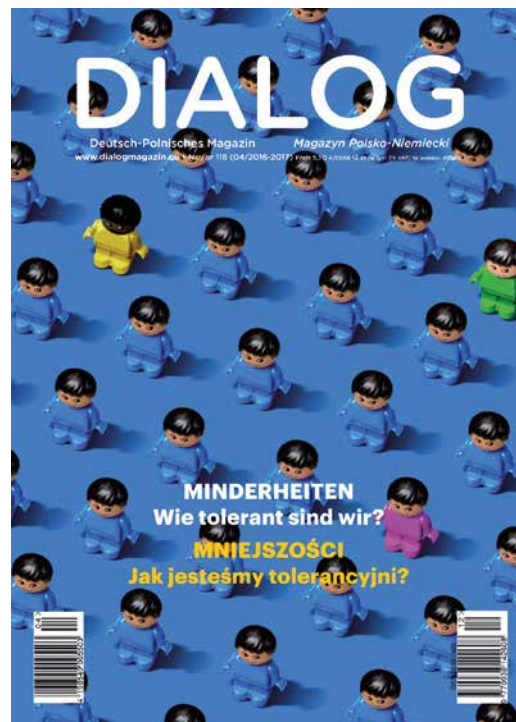

„Dialog” nr 117 Co dalej z Trójkątem Weimarskim?

Laureatem nagrody „Dialogu” w 2016 roku został Marek Prawda. W latach 90. rozpoczął karierę dyplomatyczną w ambasadzie RP w Kolonii, póź-

niej pracował jako kierownik biura legendarnego ministra spraw zagranicznych Władysława Bartoszewskiego, a także ministra Stefana Mellera, był ambasadorem w Sztokholmie. Po zakończeniu swojej misji w Berlinie reprezentował Polskę w Unii Europejskiej, obecnie reprezentuje UE w Warszawie. Osobowości takie jak Marek Prawda, ale także setki mniej znanych aktywnych członków towarzystw niemiecko-polskich, którzy spotkali się w Gdańsku w 30. rocznicę powstania Towarzystwa Niemiecko-Polskiego Związku Federalnego (DPGBV), to nadzieja na nową europejską wiosnę.

W numerze zamieszczono również teksty autorstwa Martina Koopmanna i Adama Krzemińskiego na temat obecnej sytuacji Trójkąta Weimarskiego, a także m.in. rozmowę Anny Matei z Adamem Bodnarem, rzecznikiem praw obywatelskich. Ukazał się też artykuł Philippa Fritza o FWPN w związku z jubileuszem 25-lecia powstania Fundacji.

„Dialog” nr 118 Mniejszości. Jak jesteśmy tolerancyjni?

Co tak naprawdę Polacy i Niemcy myślą o swoim sąsiedzie? Na to pytanie próbuje odpowiedzieć Stefan Chwin – krytyczne spojrzenie na polsko-niemieckie sąsiedztwo autor łączy z pełną troską analizą stanu kultury demokratycznej w Europie. Pisze o nieufności w stosunku do polskiego sąsiada i dystansie wobec Polski, które to zjawiska są w Niemczech nadal szeroko rozpowszechnione. Z mniejszą powściągliwością pisarz rozprawia się z postawami polskimi. Jego zdaniem polski brak zaufania do sąsiada wynika m.in. z nowego dystansu wielu Europejczyków wobec kultury demokratycznej – autor podkreśla, że demokracja to nie władza większości. Zaprezentowano również teksty na temat szeroko pojętych mniejszości: niemieckiej w Polsce

i Polonii w Niemczech (rozmowy z Hartmutem Koschykiem, pełnomocnikiem rządu Republiki Federalnej ds. wysiedlonych i mniejszości narodowych, z ministrem Jakubem Skibą, MSWiA; eseje Rafała Bartka i Wiesława Lewickiego), ukraińskiej w Polsce (Jagienka Wilczak), zagadnień ruchu LGBT (Dominika Kozłowska, rozmowa z historykiem Timem Veithem o stosunku wobec mniejszości seksualnych w Polsce i w Niemczech). O sukcesie populizmu z psychologiem Jackiem Santorskim rozmawia Anna Mateja, a na temat polskich „lodowych wojowników” pisze prof. Andrzej Paczkowski.

W każdym numerze magazynu polsko-niemieckiego „Dialog” znajdują się działy: Panorama, Europa, Kultura, Historia, Eseistyka, w których zamieszczane są artykuły i teksty publicystyczne na aktualne w danym momencie tematy.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Jugendmedientage w Dreźnie

W ramach organizowanych przez Presse-
netzwerk für Jugendthemen e.V. (PNJ) Młodzie-
żowych Dni Mediów w Dreźnie w dniach 27–30
października 2016 roku FWPN zrealizowała we
współpracy z Polsko-Niemiecką Współpracą
Młodzieży oraz PNJ warsztat pt. „Historic Sto-
rytelling: polsko-niemiecka historia w Dreźnie”
skierowany do młodych dziennikarzy. Poprowa-
dził go Grzegorz Rzeczkowski, „Polityka”, wraz
z przedstawicielami PNJ – Michaeliem Metzgerem
oraz Janem von der Heydem. Uczestnicy
mogli także wziąć udział w wybranych punktach
programu, m.in. warsztatach: „Blogging, Posting,
Mailing. Informacyjna (nie)pewność
w dobie rosnącej digitalizacji w Europie?”, „Na-
zwisko, pochodzenie, zdjęcie – dawaj! Jak duża
jest odpowiedzialność dziennikarza?”, „Media
kłamią! Sprawozdanie z frontu – demonstracje
PEGID-y w Dreźnie” czy „Propaganda zamiast
dziennikarstwa. Putinowscy wojownicy medialni
a dziennikarska opozycja”. Więcej informacji na
stronie: [https://www.jugendpresse.de/jugend-
medientage/jugendmedientage-2016/](https://www.jugendpresse.de/jugend-
medientage/jugendmedientage-2016/)

W ramach rozważań historycznych uczestnicy
warsztatu wzięli udział w spotkaniu ze świad-
kiem naocznym okupacji Urzędu ds. Bezpie-
czeństwa Narodowego, tzw. Stasi (MfS/AfNS),
5 grudnia 1989 roku. Więcej informacji:
<http://www.bautzner-strasse-dresden.de/>

Koordinacja: Magdalena Przedmojska ●

W dziedzinie media
FWPN wsparła
w 2016 roku
25 projektów w łącznej
kwocie 1 387 274 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2016 roku
przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie:
www.fwbn.org.pl

40

Edukacja

42

Stypendia GFPS

44

Praktyki studenckie FWPN

46

Prapremiera filmu
„Emisariusz Kardynała”

48

Prezentacja pierwszego
tomu polsko-niemieckiego
podręcznika „Europa.
Nasza historia” w Berlinie

50

Film „Polacy i Niemcy.
Historia sąsiedztwa”

51

PolenMobil 2016

54

Frauda z niemieckiego
– kurs języka niemieckiego
dla dzieci

55

Projekt „Polacy z wyboru”
w 2016 roku

Stypendia GFPS

FWPN wspiera programy stypendialne GFPS-Polska i GFPS e.V od 1994 roku. W każdym semestrze roku akademickiego przyznawane są stypendia i oferowane kursy językowe dla niemieckich i polskich studentów, a od roku 2014 również dla studentów z Białorusi, dzięki którym mogą oni spędzić semestr na wybranej przez siebie polskiej lub niemieckiej uczelni. Warunkiem wyboru miejscowości studiów jest funkcjonowanie tam Grupy Lokalnej GFPS. Grupy Lokalne pomagają w załatwieniu wszelkich formalności oraz integrują środowisko stypendystów. Stypendyści GFPS realizują własne projekty naukowe. Na początku semestru odbywają się Dni Miast, podczas których zapoznają się oni z zasadami działania GFPS. Koniec semestru wieńczy seminarium „Forum”, podczas którego stypendyści GFPS z Polski, Czech, Niemiec i Białorusi przedstawiają wyniki swych projektów naukowych. W posiedzeniach komisji przydzielającej stypendia uczestniczy przedstawiciel FWPN. Wspólny program stypendialny GFPS-Polska i GFPS e.V. w roku akademickim 2016/2017 był kolejną odsłoną naukowo-kulturalnych stypendiów GFPS. Rokrocznie przyciągają one chętnych z Polski, Niemiec, Białorusi i Czech, którzy chcą pogłębiać swoje zainteresowania naukowe, przy okazji poznając obcy kraj i kulturę. W seme-

strze letnim 2016 stypendium GFPS otrzymało dziewięciu stypendystów z Niemiec i dwie stypendystki z Białorusi. W semestrze zimowym 2016/2017 – ośmiu Niemców i dwóch Białorusinów. Do Niemiec pojechało w tym samym czasie 12 studentów z Polski i sześciu z Białorusi.

Projekty dla stypendystów

Na początku każdego semestru przygotowano seminaria Dni Miast (w Lublinie i w Szczecinie), które miały na celu oficjalne powitanie nowych stypendystów i ich integrację ze środowiskiem GFPS.

Pierwsze seminarium „Forum” prezentujące projekty naukowe stypendystów i będące podsumowaniem ich pobytu odbyło się w czeskim Brnie w lipcu 2016 roku. Semestr zimowy zakończył się w Hamburgu w lutym 2017 roku. Stypendyści mieli możliwość wzięcia udziału w projektach partnerskiego ugrupowania GFPS e.V., które przygotowało projekty Dni Miast we Frankfurcie nad Odrą i w Dortmundzie oraz projekt Tri-Go w Berlinie obejmujący warsztaty naukowo-kulturalne oraz szkolenia umiejętności miękkich. Przez cały okres pobytu za granicą stypendyści objęci byli opieką ze strony Grup Lokalnych GFPS.

Koordinacja: Joanna Czudec, Aneta Jędrzejczak

Spotkanie Grupy Lokalnej
Warszawa ze Steffenem
Möllrem

Seminarium Tri-Go – szkolenie
członków i stypendystów GFPS
w Berlinie

Praktyki studenckie FWPN

Od roku 2011 FWPN oferuje niemieckim studentom praktyki połączone z nauką języka polskiego w warszawskim biurze Fundacji. Program umożliwia nie tylko zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych, pozwala także przyrzeć się z bliska działalności Fundacji i pogłębić umiejętności językowe, dlatego integralnym elementem praktyk jest udział w indywidualnym kursie języka polskiego.

W edycji programu w 2016 roku wzięły udział Alexandra Lesnik i Charlotte Lohmann. W ramach trzymiesięcznych praktyk mogły zapoznać się z różnymi formami współpracy między Polską i Niemcami i poznać kulisy dotowania projektów. Zakres praktyk obejmował m.in.: weryfikację formalną wniosków o dotację, bieżący kontakt z wnioskodawcami, tłumaczenia tekstów oraz wsparcie przy realizacji wybranych projektów własnych.

Aby umożliwić stypendystom jak najszerszy wgląd w całokształt działań Fundacji, w program praktyk wpisana jest możliwość wizytowania wspieranych przez FWPN projektów. Praktykanci sami decydują o wyborze takiego projektu, kierując się przy tym własnymi preferencjami.

Alexandra Lesnik wybrała organizowane przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu seminarium „Obraz słowem malowany”. Poza tym wzięła udział w dniu otwartym ambasady Niemiec w Warszawie, Polsko-Niemieckich Dniach Mediów w Lipsku oraz XVIII Forum Polsko-Niemieckim w Warszawie. Jej opinia o programie: „Praktyka była świetnie spędzonym czasem. Dziękuję całemu zespołowi Fundacji, który zagwarantował mi bardzo miłą atmosferę oraz zadbał o to, abym wyniosła z tej praktyki jak najwięcej wiedzy”.

Charlotte Lohmann wzięła udział m.in. w XI Forum Ekonomicznym Młodych Liderów w Nowym Sączu, w festiwalu SEFF – Szczecin European Film Festival, międzynarodowej konferencji „Keeping Children and Young People Safe Online” oraz w seminarium „Społeczeństwo obywatelskie jako element kultury politycznej”.

Uczestnicy wysoko ocenili kurs języka polskiego, który dzięki formule intensywnych i dostosowanych do konkretnych potrzeb zajęć indywidualnych umożliwił szybkie postępy w nauce.

Koordinacja: Aneta Jędrzejczak ●

Podczas dnia otwartego
ambasady Niemiec. Od lewej:
Tomasz Markiewicz, Alexandra
Lesnik, Tony Kowal

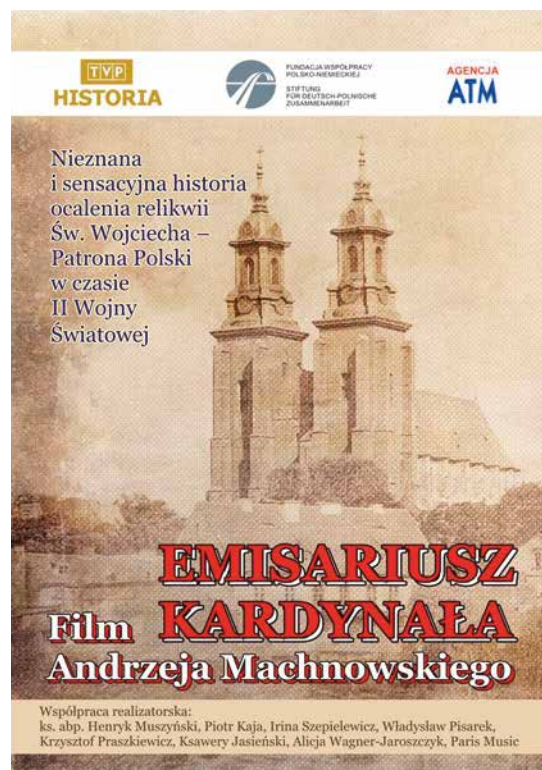
Charlotte Lohmann
na warszawskiej Starówce

Prapremiera filmu „Emisariusz Kardynała” i dyskusja o wierności wartościom chrześcijańskim w czasach pogardy na przykładzie Urbana Thelena

17 marca 2016 roku w siedzibie FWPN odbyła się prapremiera filmu dokumentalnego „Emisariusz Kardynała”.

Film według scenariusza i w reżyserii Andrzeja Machnowskiego opowiada o niezwykłym wydarzeniu i niezwykłym bohaterze. Niemiecki żołnierz Wehrmachtu Urban Thelen, w czasie II wojny światowej stacjonujący w Inowrocławiu, na prośbę proboszcza miejscowego kościoła św. Mikołaja, ks. Paula Mattauscha, podjął się niebezpiecznej misji uratowania przed SS relikwii św. Wojciecha z katedry gnieźnieńskiej. W lipcu 1941 roku przewiózł potajemnie relikwie św. Wojciecha z Gniezna do Inowrocławia, gdzie zostały ukryte w kościele św. Mikołaja i bezpiecznie doczekały końca wojny. Film powstał w agencji ATM dzięki wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i TVP Historia.

Po pokazie filmu odbyła się dyskusja o wierności wartościom chrześcijańskim w czasach pogardy na przykładzie Urbana Thelena, w której udział wzięli: Jego Ekscelencja arcybiskup Henryk Muszyński, prymas Polski senior, prof. dr hab. Klaus Ziemer z Instytutu Politologii Uniwersytetu

Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz Andrzej Machnowski, autor filmu. Dyskusję poprowadził prof. dr hab. Krzysztof Miszczak, dyrektor FWPN.

Premiera telewizyjna filmu miała miejsce w pierwszy dzień Świąt Wielkiej Nocy w niedzielę 27 marca 2016 roku na kanale TVP Historia.

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Dyskusja o filmie. Od lewej: prof. Krzysztof Miszczak, Andrzej Machnowski, arcybiskup Henryk Muszyński, prof. Klaus Ziemer

Prezentacja pierwszego tomu podręcznika „Europa. Nasza historia”

Prezentacja podręcznika w Berlinie. Od lewej: prof. Robert Traba (CBH PAN, Berlin), dyr. Waldemar Czerniszewski (WSiP), premier Dietmar Woidke, minister Witold Waszczykowski, minister Frank-Walter Steinmeier, Michael Jäger (szef wydawnictwa Eduversum), prof. Eckhardt Fuchs (Instytut im. Georga Eckerta, Brunszwik), prof. Michael G. Müller (Rada Zarządzająca projektu), prof. Igor Kąkolewski (polski koordynator naukowy)

22 czerwca 2016 roku w berlińskiej szkole średniej Robert-Jungk-Oberschule odbyła się prezentacja pierwszego tomu podręcznika do historii „Europa. Nasza historia/Europa. Unsere Geschichte”, który został przygotowany przez polskich i niemieckich ekspertów, autorów, redaktorów i wydawców.

W uroczystości udział wzięli: ministrowie spraw zagranicznych obu krajów – Witold Waszczykowski i Frank-Walter Steinmeier, premier kraju

związkowego Brandenburgii Dietmar Woidke, współprzewodniczący Wspólnej Polsko-Niemieckiej Komisji Podręcznikowej Historyków i Geografów prof. Robert Traba i prof. Michael G. Müller, narodowi naukowci koordynatorzy projektu prof. Igor Kąkolewski oraz prof. Eckhardt Fuchs, przedstawiciele Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych oraz wydawnictwa Eduversum, nauczyciele i uczniowie z Polski i z Niemiec. Rozpoczynając uroczystość, ministrowie podkre-

ślili, jak wielkie znaczenie ma ukazanie się tego podręcznika dla stosunków polsko-niemieckich. Minister Waszczykowski zaznaczył, że „podręcznik ma charakter praktyczny, ponieważ od tej pory polscy i niemieccy uczniowie będą mogli poznawać wspólną historię Europy widzianą z tej samej perspektywy. Pozwoli to młodym ludziom lepiej zrozumieć wrażliwość historyczną sąsiadów, ułatwi dialog, pozwoli uwolnić się od stereotypów i nauczy większej tolerancji”.

Natomiast minister Steinmeier powiedział: „Trud się opłacił. To wspaniała książka, która uczyła na marzenia, ale i traumę, które łączą Polaków i Niemców; książka pomoże w sformowaniu wspólnego niemiecko-polskiego spojrzenia na historię, na jej ciemne strony, które i na naszych czasach odcisnęły piętno, ale także na jasne strony naszej wspólnej historii”.

Głos zabrali również profesorowie Traba, Müller, Fuchs i Kąkolewski. Profesor Traba, dyrektor Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, podkreślił: „Na początku było wielu sceptyków, ale nam się udało nie tylko połączyć polską i niemiecką perspektywę, lecz równocześnie stworzyć wspólną europejską narrację. Po raz pierwszy młodzi Polacy i Niemcy otrzymają to samo kwantum wiedzy o przeszłości. [...] Będziemy mogli spierać się o interpretacje, ale ich podstawą będzie rzetelna wiedza. To ważne, bo właśnie brak wiedzy i wrażliwości dla innego jest źródłem nieporozumień i konfliktów”.

Prace nad podręcznikiem trwają już cztery lata. Wydawnictwo WSiP realizuje ten projekt we współpracy m.in. z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. Kolejne trzy tomy podręcznika

Prezentacja podręcznika w Berlinie. Ministrowie Witold Waszczykowski i Frank-Walter Steinmeier z młodzieżą z Robert-Jungk-Oberschule

będą ukazywać się cyklicznie co rok. Polską edycję podręcznika „Europa. Nasza historia” oraz uzupełnienie do polskiej podstawy programowej „Europa. Nasza historia. Historia w źródłach, obrazach i odwołaniach do współczesności” można nabyć w e-sklepie: sklep.wsip.pl Natomiast edycję niemiecką pod adresem: http://www.jubi-shop.de/de/Shop/Jugend-Und-Bildung/Unterrichtsmaterial/Europa---unsere-Geschichte--Band-1_BEUUG.html

Więcej o polsko-niemieckim podręczniku do historii:

<https://www.wsip.pl/oferta/cykle/gimnazjum/historia-gimnazjum/europa-nasza-historia/>

Koordinacja ze strony FWPN:
Tomasz Markiewicz ●

Film „Polacy i Niemcy. Historia sąsiedztwa”

FWPN wsparła produkcję fabularyzowanego serialu dokumentalnego „Polacy i Niemcy. Historia sąsiedztwa”. Film przedstawia tysiącletnią historię dwóch narodów w formie czterech epizodów, z których każdy opowiada o innym etapie sąsiedzkich relacji. Pierwszy odcinek z cyklu „Pokój i wojna” obejmuje czasy od wczesnego średniowiecza do XVIII wieku. Drugi – „Wrogowie i przyjaciele” – ilustruje okres od rozbiorów Polski do czasów nowożytnych. Trzeci – „Połączeni wspólnym losem” – przedstawia historię diaspory żydowskiej w obu krajach. Ostatni odcinek „Wrocław – Breslau” pokazuje wpływ dolnośląskiej metropolii na historię Europy Środkowej. Sceny fabularne przeplatane są wypowiedziami ekspertów i świadków historii oraz animacjami komputerowymi. Autorami serialu są Andrzej Klamt i Zofia Kunert, reżyserem zaś jest Gordian Maugg.

9 listopada 2016 roku miała miejsce premierowa emisja serialu na antenie 3sat, natomiast premierowa emisja w polskiej prywatnej telewizji TVN nastąpiła 12 i 19 grudnia 2016 roku.

Koordinacja ze strony FWPN:
Aneta Jędrzejczak ●

PolenMobil 2016

72 szkoły, 137 klas, około 2900 uczniów odbiorców – to bilans roku szkolnego 2015/2016 na koncie PolenMobilu, który już od ponad roku jeździ po terenie całych Niemiec i w sposób zabawny oraz interaktywny wzbudza w szkołach zainteresowanie Polską jako sąsiadem, jej kulturą, historią i językiem. Ze względu na dużą i nieustanną popularność projektu został on w roku szkolnym 2016/2017 rozszerzony: zakupiono drugi identyczny PolenMobil, a młody zespół projektu zasilił dodatkowymi animatorami językowymi zajmującymi się przekazaniem

uczniom wiedzy o Polsce podczas specjalnych zajęć. W ramach dwudniowego szkolenia dla nowego personelu w przerwie letniej w 2016 roku wymieniono doświadczenia z dotychczasowych wizyt w szkołach i realizowanego tam programu, udoskonalono stosowane metody dydaktyczne i przetestowano nowe. We wrześniu ruszyły dwa PolenMobile wyposażone w nowy materiał dydaktyczny, realizując program w szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach i szkołach zawodowych w całym kraju. Dla zilustrowania zaangażowania i zasięgu działań zespołu projek-

Załoga PolenMobilu

Uczniowie z Goetheschule w Hanowerze podczas lekcji polskiego

tu stworzono dynamiczną mapę Niemiec na portalu Google Maps. Zaznaczone są na niej miejsca, w których program PolenMobilu został przeprowadzony w roku szkolnym 2015/2016, a także te, w których program będzie realizowany w roku szkolnym 2016/2017. Mapa jest aktualizowana. Do tej pory PolenMobile przejechały łącznie aż 20 tys. kilometrów.

- miejsca, które PolenMobil odwiedził w roku szkolnym 2015/2016
- miejsca, które PolenMobil odwiedził w roku szkolnym 2016/2017
- miejsca, które odwiedzi

Uczniowie szkoły średniej w Wermsdorf podczas zajęć o Polsce

Dowodem na to, że nakład czasu i pracy zespołu projektu się opłaca, jest pozytywny odzew na końcu każdego zajęcia: zarówno nauczyciele, jak i uczniowie chwalili pouczającą, różnorodną oraz interesującą strukturę programu. Stałą jego częścią jest animacja językowa, której głównym celem jest zmniejszanie obawy przed problemami związanymi z nauką języka polskiego i zachęcanie do dalszej pracy. Za pomocą mapy (po której uczniowie mogą się przechadzać) oraz quizu o Polsce z różnymi stopniami trudności dzieci i młodzież poznają kraj sąsiedzki w kontekście geograficznym, historycznym, kulturowym i politycznym.

Projekt, nad którym patronat objął koordynator polsko-niemieckiej współpracy międzyspołecznej i przygranicznej, premier Brandenburgii dr Dietmar Woidke, w istotny sposób przyczynia się do zaprezentowania i przybliżenia Polski w szkołach na terenie Niemiec.

Na podstawie pozytywnych doświadczeń i dużego zainteresowania PolenMobilem partnerzy projektu – Niemiecki Instytut Polski w Darmstadt, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej i Towarzystwo Niemiecko-Polskie w Brandenburgii oraz inni partnerzy – planują jego kontynuację dwoma samochodami. Jednocześnie mają nadzieję, że oprócz dotychczasowych sponsorów tej inicjatywy (Fundacja Sanddorf-Stiftung w Ratzbonie i Fundacja im. F.C. Flicka przeciw wrogości wobec obcych, rasizmowi i nietolerancji) znajdą się inne środki umożliwiające stałe funkcjonowanie PolenMobilu i zwiększenie jego możliwości organizacyjnych, aby odwiedzić jeszcze więcej szkół niemieckich.

Więcej informacji na <http://www.poleninderschule.de/polenmobil/>

Koordinacja: Christiane Brandau,
Karolina Fuhrmann

Frajdą z niemieckiego – kurs języka niemieckiego dla dzieci

Spotkanie bożonarodzeniowe w fundacji ARKA połączone ze śpiewaniem kolęd w języku niemieckim

Projekt realizowany przez FWPN, Instytut Goethego oraz Fundację Dzieci ARKA. Obejmuje przygotowanie autorskiego kursu dla kilkudziesięciu dzieci w wieku 6–9 i 9–12 lat z uboższych rodzin na warszawskiej Pradze-Północ oraz wyjścia do miasta związane z projektem, podczas których uczestnicy mogli poznać słownictwo, sprawdzić je w sytuacjach życia codziennego. Program realizowano bez

podręcznika i był on uzupełnieniem zajęć szkolnych. Nauczyciel posługiwał się materiałami dodatkowymi, w tym dotyczącymi takich tematów jak sport i rekreacja. Oprócz tego wykorzystane zostały gry i animacje, które przyczyniły się do zainteresowania dzieci językiem niemiec-

Projekt „Polacy z wyboru” w 2016 roku

kim. Partnerzy projektu przedstawili naukę w sposób pozytywny, a w szczególności naukę języka niemieckiego. Bazując na tematyce sportowej, wspierali zaangażowanie społeczne młodych uczniów.

Projekt zachęca do nauki języka obcego w sposób atrakcyjny (zastosowanie słownictwa dotyczącego piłki nożnej) również tych uczniów, dla których komunikowanie werbalne nie należy do łatwych. Frajda ma zachęcać do nauki!

Poza programem edukacyjnym w fundacji ARKA partnerzy zaproponowali również kursy w Instytucie Goethego dla dwóch najlepszych uczestników.

Na duży sukces projektu wskazuje m.in. zainteresowanie rodziców i dzieci. Początkowo część rodziców nie chciała posyłać dzieci na darmowy kurs, z biegiem czasu sytuacja uległa zmianie. Rodzice odnotowali lepsze oceny w szkole, w zajęciach zaczęło brać udział coraz więcej dzieci. Kurs jest kontynuowany w roku 2017.

Koordynacja:

Magdalena Przedmojska ●

Od 14 października 2015 roku Dawna Fabryka Norblina przy ulicy Żelaznej 51 w Warszawie gościła wystawę „Polacy z wyboru. Rodziny pochodzenia niemieckiego w Warszawie w XIX i XX wieku”. Organizatorzy wystawy – Fundacja Otwartego Muzeum Dawnej Fabryki Norblina i Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej – zorganizowali finał wystawy, który odbył się w piątek 15 kwietnia 2016 roku. W związku z przypadającą 13 kwietnia 2016 roku 180. rocznicą urodzin Teodora Wernera, współzałożyciela fabryki i późniejszej spółki Norblin, Bracia Buch i T. Werner, podczas finału został pokazany film dokumentalny z serii „Saga rodów” o rodzinie Wernerów produkcji TVP 3. O Teodorze Wernersze opowiedziała jego prawnuczka Ewa Werner-Gzyra, a współautor wystawy Tadeusz W. Świątek wygłosił odczyt o fabrykach założonych w sąsiedztwie Norblina przez przemysłowców pochodzenia niemieckiego.

Natomiast w dniach 22.11–22.12.2016 roku wystawa FWPN „Polacy z wyboru. Rodziny pochodzenia niemieckiego w Warszawie w XIX i XX wieku” była prezentowana w gmachu XI Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Reja przy pl. S. Małachowskiego 1 w Warszawie. Przedstawia ona niezwykły dorobek, jaki wnieśli przybysze z krajów niemieckich i ich potomkowie do życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego Warszawy. Ekspozycja uświetniła obchody 110-lecia istnienia szkoły. Wielu bohaterów projektu „Polacy z wyboru” to jej wychowankowie.

Wystawa to wspólny projekt Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i Domu Spotkań z Historią. Ekspozycja swoją premierę miała w warszawskim Domu Spotkań z Historią zimą 2010 roku. Od tego czasu gościła m.in. w berlińskim ratuszu (Berliner Rathaus), Muzeum J.I. Kraszewskiego

Finisaż wystawy „Polacy z wyboru” w Dawnej Fabryce Norblina

Wystawa „Polacy z wyboru” w liceum Mikołaja Reja w Warszawie

w Dreźnie, podziemiach kościoła ewangelicko-augsburskiego Świętej Trójcy przy pl. Małachowskiego i w Dawnej Fabryce Norblina.

Honorowy patronat nad wystawą objęła prezydent m.st. Warszawy Hanna Gronkiewicz-Waltz. Wystawa została przygotowana jako ekspozycja objazdowa. Składa się z 31 plasz o wymiarach 100 cm x 220 cm i z 8 plasz o wymiarach 50 cm x 220 cm, w sumie 35 metrów bieżących. Można ją wypożyczyć nieodpłatnie w FWPN. Instytucja

wypożyczająca ponosi koszt transportu, montażu, demontażu i ubezpieczenia. Więcej informacji o udostępnianiu wystawy:

tomasz.markiewicz@fwpn.org.pl.

Aktualne informacje o projekcie „Polacy z wyboru” można znaleźć na stronie: www.polacyzwyboru.pl i na profilu projektu na Facebooku www.facebook.com/Polacy-z-wyboru_Polen-aus-freier-Wahl.

Koordynacja: Tomasz Markiewicz ●

FWPN wsparła
w 2016 roku
97 projektów
edukacyjnych w łącznej
kwocie 4 627 610 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2016 roku
przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie:
www.fwpn.org.pl

58 Nauka

60

Centrum Studiów
Polonoznawczych
im. Aleksandra Brücknera

62

Poznańska Biblioteka
Niemiecka

63

Konferencja „Współpraca Polski
i Niemiec w obszarze bezpieczeństwa:
dwadzieścia pięć lat wspólnych doświadczeń”

64

Konferencja
„NATO. The Enduring Alliance 2016”

68

Konferencja „Polska
i niemiecka narracja
historyczna – kody pamięci”

Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera

ALEKSANDER
BRÜCKNER
ZENTRUM

FÜR POLENSTUDIEN

Działające od października 2013 roku Centrum Studiów Polonoznawczych im. Aleksandra Brücknera na uniwersytetach w Jenie i Halle-Wittenberdze w ciągu swojej trzyletniej działalności przyczyniło się w znacznej mierze do pogłębienia w Niemczech wiedzy na temat Polski. Taką pozytywną ocenę wystawili mu niezależni eksperci z Polski i Niemiec, którzy na zlecenie Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej w czerwcu 2016 roku przeprowadzili ewaluację dotychczasowych dokonań tej wyjątkowej placówki badawczo-naukowej. Według komisji ewaluacyjnej obecnie pełni ono funkcję znakomitego centrum kompetencyjnego przede wszystkim na polu historiograficznych i kulturoznawczych badań polonoznawczych. W ocenie podkreślono zaangażowanie i umiejętności strategicznego myślenia kadry kierowniczej oraz pracowników Centrum, w tym ich starania, żeby poprzez ciekawą ofertę regularnych wydarzeń wzbudzić, a także zwiększyć publiczne zainteresowanie polską kulturą, historią i społeczeństwem w Niemczech. Dlatego też wszyscy ewaluatorzy wypowiedzieli się jednoznacznie za kontynuacją tego wspólnego projektu, żeby utrwalić i dalej rozwijać jego osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych, dydaktyki oraz public relations. Kierując się tą rekomendacją i jednocześnie uznając włożoną do tej pory ogromną pracę zespołu tej młodej instytucji, Zarząd FWPN pod koniec czerwca 2016 roku podjął decyzję o jej dofinansowaniu przez kolejne dwa lata.

Centrum im. Aleksandra Brücknera zajmuje się interdyscyplinarnym badaniem rozmaitych form polskiej państwowości oraz polskiego społeczeństwa, języka i polskiej kultury dawnej i dzisiejszej, przy czym studia polonoznawcze z założenia są regionalnymi studiami (area studies) pozwalającymi spojrzeć na Polskę z perspektywy powiązań europejskich i międzynarodowych. Oprócz fundowanych profesur działalność Centrum, które prowadzi intensywną wymianę z licznymi instytucjami naukowymi w Polsce oraz w krajach, które były i w dalszym ciągu są ściśle związane z Polską, wzbogacają przybywający tu regularnie naukowcy z kraju i z zagranicy. W ramach oferowanego w Halle i Jenie kierunku studiów magisterskich – interdyscyplinarnych studiów polonoznawczych – studenci różnych specjalności wspólnie zdobywają wiedzę na temat polskiego języka i krajoznawstwa. W październiku 2016 roku czwarty rocznik studentów został wprowadzony w program studiów w ramach seminarium połączonego z wyjazdem do Polski, co w poprzednich latach okazało się skuteczną metodą. Celem wspólnej podróży był Kraków i odkrywanie miasta oraz jego społeczeństwa z różnych perspektyw. W ciągu całego 2016 roku Centrum kontynuowało swoją działalność kulturalno-oświatową ciesząc się powodzeniem i adresowaną do szerszej publiczności nieakademickiej w regionie. Najpopularniejszą formą przekazywania wiedzy o polskiej kulturze stały się pokazy filmowe połączone z dyskusją. Trzecia już edycja cyklu filmu

Studenci Centrum
im. A. Brücknera
podczas
zwiedzania
Krakowa

polskiego w Halle pt. „Polskie społeczeństwo dziś” w semestrze letnim została po raz pierwszy przygotowana i przeprowadzona przez studentów studiów polonoznawczych. Drugim stałym elementem programu popularnonaukowego Centrum są wykłady w ramach cyklu „To, czego zawsze chcieli się (powinni się) państwo dowiedzieć o Polsce”. Pozwalają one słuchaczom na naukowy, ale jednocześnie zrozumiały, a czasem nawet zabawny wgląd w polskie społeczeństwo, język, historię i kulturę. W 2016 roku prof. Izabela Surynt (Uniwersytet Wrocławski) zaprezentowała w ramach cyklu zasady funkcjonowania komunikacji polsko-niemieckiej – wiedza jakże korzystna w praktyce podczas następnej podróży do Polski. Na kolejny etap działalności Centrum jego zespół dydaktyczny oraz pracownicy wyznaczyli sobie nowe cele: rozszerzenie istniejącej już sieci współpracy międzynarodowej, poszerzenie oferty wsparcia

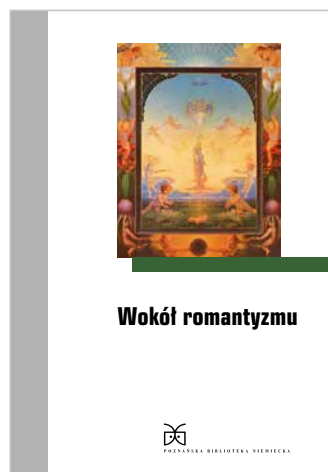
Warsztaty o komunikacji polsko-niemieckiej.
Od lewej: prof. Yvonne Kleinmann
i prof. Izabela Surynt

dla absolwentów i doktorantów, prowadzenie interdyscyplinarnych badań nad polskim prawem oraz większy nacisk na popularyzację literatury polskiej w ramach imprez otwartych.

Więcej informacji na: www.alexander-brueckner-zentrum.org.

Koordinacja: Christiane Brandau,
Karolina Fuhrmann ●

Poznańska Biblioteka Niemiecka

Na podstawie oceny stanu wiedzy polskiego społeczeństwa o Niemcach i Niemczech zrodził się na początku lat 90. ubiegłego wieku pomysł powołania do życia serii wydawniczej Poznańska Biblioteka Niemiecka, aby przyswoić polskiemu czytelnikowi refleksje autorów niemieckich nad własnym narodem, jego kulturą i cywilizacją. Kierownictwo naukowe nad projektem sprawuje jego pomysłodawca, prof. dr hab. Hubert Orłowski, profesor senior w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, członek rzeczywisty PAN. Do 35. tomu jego partnerem był prof. Christoph Klessmann z Uniwersytetu w Poczdamie. Poznańska Biblioteka Niemiecka od momentu powstania jest projektem realizowanym w ścisłej współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej. W latach 1996-2012 ukazało się 35 tomów serii. Ich wydawcą było Wydawnictwo Poznańskie. Od 36. tomu Poznańska Biblioteka Niemiecka

wydawana jest przez Wydawnictwo Nauka i Innowacje w Poznaniu. Do jej realizacji jako partnera pozyskano Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Dotychczas opublikowano 42 tomy, łącznie ma się ukazać 50 tomów.

W 2016 roku zostały wydane:
„Prusy – mity i rzeczywistości”, wybór, wstęp i opracowanie Hans-Jürgen Bömelburg i Andreas Lawaty, Poznań 2016, tom 41.

„Wokół romantyzmu”, wybór, wstęp i opracowanie Tomasz Waszak i Leszek Żyliński, Poznań 2016, tom 42.

Więcej informacji o Poznańskiej Bibliotece Niemieckiej na stronie: www.wni.com.pl

Koordinacja: Tomasz Markiewicz

Konferencja „Współpraca Polski i Niemiec w obszarze bezpieczeństwa: dwadzieścia pięć lat wspólnych doświadczeń”

24 maja 2016 roku odbyła się zorganizowana przez FWPN, Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytut Nauk Politycznych i Socjologii Uniwersytetu Fryderyka Wilhelma w Bonn konferencja pt. „Współpraca Polski i Niemiec w obszarze bezpieczeństwa: dwadzieścia pięć lat wspólnych doświadczeń”. Jej celem było dokonanie bilansu i oceny współpracy Polski i Niemiec w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego i międzynarodowego od czasu podpisania Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. Do głównych zagadnień omawianych w trakcie konferencji należały m.in.: polsko-niemiecka współpraca wojskowa, polityka dobrego sąsiedztwa Polski i Niemiec, bezpieczeństwo energetyczne, perspektywy współpracy państw Grupy Wyszehradzkiej z Niemcami oraz przemiany kultury bezpieczeństwa w Polsce i Niemczech. Wykład wprowadzający na temat polityki zagranicznej RFN i jej implikacji dla państw sąsiednich wygłosił prof. dr Wolfram Hilz, dyrektor Instytutu Nauk Politycznych i Socjologii Uniwersytetu w Bonn. W konferencji uczestniczyli naukowcy z Czech, Niemiec, Polski, Słowacji i Wielkiej Brytanii, a wśród nich: prof. dr Oliver Bange (Uniwersytet w Mannheim, Centrum Historii Wojskowości i Nauk Społecznych Bundeswehry w Poczdamie), prof. dr hab. Erhard Cziomer (Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzew-

Prof. Erhard Cziomer (Krakowska Akademia im. A. F. Modrzewskiego)

Prof. Dariusz Popławski (Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego)

skiego), prof. Lucia Mokra (Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie), dr Andrea Mason (London School of Economics and Political Science) oraz prof. dr hab. Radosław Zenderowski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie).

Koordinacja: Karol Janoś

Konferencja „NATO. The Enduring Alliance 2016”

28 czerwca 2016 roku w siedzibie Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej odbyła się konferencja „NATO. The Enduring Alliance 2016”. Wydarzenie włączało się w oficjalny cykl debat eksperckich przed szczytem NATO w Warszawie (8–9 lipca 2016 roku), jak również w obchody 25-lecia powstania Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz 25-lecia podpisania polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy.

Przemówienia otwierające wygłosili: Tomasz Szatkowski, podsekretarz stanu w polskim Ministerstwie Obrony Narodowej, Graeme Jonathan Knott, ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w Polsce, oraz Rolf Nickel, ambasador nadzwyczajny i pełnomocny Republiki Federalnej Niemiec w Polsce.

Słowo wprowadzające przedstawił prof. dr hab. Krzysztof Miszczak, dyrektor, członek Zarządu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. W dwóch dyskusjach panelowych „Szczyt NATO w Warszawie w świetle międzynarodowych i regionalnych wyzwań polityki bezpieczeństwa” oraz „NATO wobec bezpieczeństwa w Europie Środkowo-Wschodniej – wschodnia flank, kooperacja czy rywalizacja z Rosją” uczestniczyli wybitni prelegenci w dziedzinie polityki zagra-

nicznej i bezpieczeństwa z Polski: Michał Baranowski, dyrektor biura Marshall Fund w Warszawie, gen. broni Waldemar Skrzypczak, były podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej, doradca ministra obrony, dowódca Wielonarodowej Dywizji Centrum-Południe w ramach IV zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Iraku. Moderatorzy paneli: Andrzej Stankiewicz, dziennikarz „Rzeczpospolitej”, oraz Andrzej Jonas, redaktor naczelny „The Warsaw Voice”, z USA: dr Jeffrey Larsen, dyrektor Departamentu ds. Naukowych, NATO Defence w Rzymie, z Wielkiej Brytanii: prof. dr Julian Lindley-French, wiceprezydent Stowarzyszenia Traktatu Północnoatlantyckiego w Brukseli, z Niemiec: dr Karl-Heinz Kamp, prezydent Federalnej Akademii Polityki Bezpieczeństwa (BAKS) w Berlinie, dr hab. Markus Kaim, senior fellow w Niemieckim Instytucie Spraw Międzynarodowych (SWP)

Podczas konferencji zaprezentowano filmy promujące szczyt NATO w Warszawie i siły sojuszniczych państw członkowskich Sojuszu, które zostały udostępnione przez Organizację Traktatu Północnoatlantyckiego i studio Military Productions Mikkel Lønso Pedersen w Danii

w Berlinie, z Francji: prof. dr François Heisbourg, przewodniczący Rady Genewskiego Centrum Polityki Bezpieczeństwa (GCSP), doradca ministra spraw zagranicznych Francji, z Ukrainy: dr Taras Kuzio, były szef misji Centrum NATO ds. Informacji i Dokumentacji w Kijowie, Senior Research Associate, Kanadyjski Instytut Badań nad Ukrainą, Uniwersytet Alberta, z Norwegii: prof. dr Pavel Baev, dyrektor naukowy w Instytucie Badań nad Pokojem (PRIO) w Oslo. Honorowy patronat nad konferencją objął minister spraw zagranicznych RP Witold Waszczykowski.

Partnerami medialnymi konferencji byli: Polskie Radio SA, TVP Info, Polska Agencja Prasowa, „Rzeczpospolita”, Deutsche Welle, Defence24.pl, „The Warsaw Voice”, „The New Eastern Europe” i „Para Bellum” – niezależny magazyn strategiczny.

Uczestnicy konferencji otrzymali raport prof. dr. Juliana Lindleya-Frencha, wiceprezydenta Stowarzyszenia Traktatu Północnoatlantyckiego pt. „Twenty Vital Defence Planning and Related Questions the NATO Warsaw Summit should address, but will probably not”. Publikacja konferencyjna dostępna jest na stronie internetowej Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej http://fwpn.org.pl/assets/Aktualnosci/2016/2016_06_21_NATO_The_enduring_alliance/FWPN_publikacja_NATO_srodek.pdf oraz partnerów medialnych.

Panel dyskusyjny. Od lewej: red. Andrzej Stankiewicz, dr Jeffrey Larsen, dr Karl-Heinz Kamp, prof. dr François Heisbourg, prof. dr Julian Lindley-French, gen. Waldemar Skrzypczak

Koordinacja: Grzegorz Szewczyk ●

Ambasador Niemiec Rolf Nickel

Ambasador Wielkiej Brytanii Graeme Jonathan Knott

Tomasz Szatkowski,
podsekretarz stanu
w MON

Konferencja „Polska i niemiecka narracja historyczna – kody pamięci”

Panel „Falsyfikacja kodów pamięci w Europie”.
Od lewej: prof. Jan Żaryn, prof. Artur Nowak-Far,
mec. Szymon Topa, prof. Ruth Leiserowitz,
prof. Arkadiusz Stempin i red. Marek Zając (TVP)

14 września 2016 roku w siedzibie Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej odbyła się międzynarodowa konferencja „Polska i niemiecka narracja historyczna – kody pamięci” organizowana przez Fundację Polsko-Niemieckie Pojednanie. Była ona próbą odpowiedzi m.in. na następujące pytania: „Co to jest narracja historyczna

państwa?”, „Jaka jest różnica między narracją historyczną a interesem narodowym?”, „Czy są to pojęcia tożsame, czy rozbieżne?”, „Czy w Polsce i w Niemczech mamy do czynienia z całościową strategią narracji historycznej państwa, czy z jej

rozproszeniem na różne podmioty – od rządu, przez partie polityczne, po portale internetowe, czasopisma i stacje telewizyjne?”, „Jak skutecznie kształtować polską narrację historyczną odzwierciedlającą interes narodowy państwa polskiego i jak jest kreowana narracja historyczna Republiki Federalnej Niemiec?”, „Czy mamy do czynienia z ich konfrontacją, czy próbą dialogu?”, „Jak to oddziałuje na rozwój stosunków bilateralnych obu państw i społeczeństw?”.

W ramach konferencji przewidziano dwa panele dyskusyjne z udziałem naukowców, polityków oraz dziennikarzy zajmujących się formułowaniem i transponowaniem wiedzy na temat kodów pamięci państw do szeroko pojętej opinii publicznej. Słowo wstępne wygłosił prof. dr hab. Krzysztof Miszczak, dyrektor, członek Zarządu FWP. W panelu pierwszym „Falsyfikacja kodów

Panel „Narracja historyczna państwa jako element polityki zagranicznej z punktu widzenia Polski i Niemiec”. Od lewej: prof. Jan Rydel, dr Joanna Lubecka, prof. Jürgen Rüttgers, prof. Constantin Goschler, dr Andrzej Grajewski, prof. Eugeniusz Cezary Król, red. Jan Pospieszalski (TVP)

pamięci w Europie” udział wzięli: prof. dr hab. Jan Żaryn, senator RP, historyk, redaktor naczelny miesięcznika „wSieci Historii”, prof. dr hab. Artur Nowak-Far z Instytutu Prawa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, mec. Szymon Topa z Kancelarii Radców Prawnych i Adwokatów Lech Obara i Współpracownicy, prof. dr hab. Ruth Leiserowitz, zastępca dyrektora Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie, prof. dr hab. Arkadiusz Stempin z Albert-Ludwigs-Universität we Freiburg i Wyższej Szkoły Europejskiej

Od lewej: Dariusz Pawłoś
i prof. Krzysztof Miszczak

im. ks. Józefa Tischnera. Moderatorem panelu był Marek Zając, dziennikarz, sekretarz Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej.

W panelu drugim „Narracja historyczna państwa jako element polityki zagranicznej z punktu widzenia Polski i Niemiec” udział wzięli: prof. dr hab. Jan Rydel, członek Rady Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, dr Joanna Lubecka z Oddziałowego Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie, prof. dr Jürgen Rüttgers, w latach 2005–2010 premier Nadrenii Północnej-Westfalii, b. minister edukacji w rządzie Helmuta Kohla, prof. dr hab. Eugeniusz Cezary Król z Instytutu Studiów Politycznych PAN, prof. dr Constantin Goschler z Wydziału Historii Uniwersytetu Ruhry w Bochum, dr Andrzej

Grajewski, szef działu zagranicznego tygodnika „Gość Niedzielny”. Panel moderował Jan Pospieszalski, dziennikarz i publicysta.

Prelegenci sformułowali wiele propozycji mających na celu przeciwdziałanie zjawisku reinterpretacji prawdy historycznej, m.in. służących wyeliminowaniu z dyskursu publicznego fałszywych i krzywdzących dla państwa polskiego sformułowań typu: „polskie obozy śmierci”, „polskie obozy zagłady” czy „polish death camps”. Wskazano na różnice w postrzeganiu polityki historycznej w Polsce i w Niemczech. Paneliści niemieccy przekonywali, że nie istnieje w ich kraju odgórnie narzucana przez rząd polityka historyczna. Z jednej strony wynika to z federalnej, zdecentralizowanej struktury kraju, a z drugiej z

wolności badań naukowych, w tym badań historycznych. Paneliści polscy zwracali uwagę na konieczność sformułowania w miarę spójnej wizji polskiej historii, którą należałoby propagować za granicą. Przede wszystkim chodzi o nadrobienie zaległości wynikających z braku suwerennej Polski w latach 1944–1989, kiedy nie było możliwości upowszechniania polskiego punktu widzenia na historię, zwłaszcza historię najnowszą.

Obrady podsumował Dariusz Pawłoś, przewodniczący Zarządu Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie. Zapowiedział, że zaprezentowane podczas konferencji wystąpienia zostaną zamieszczone w przygotowywanej przez Fundację publikacji pokonferencyjnej.

Patronem medialnym wydarzenia była TVP Historia

Koordinacja: Tomasz Markiewicz ●

FWPN wsparła w 2016 roku 39 projektów naukowych w łącznej kwocie 1 103 134 zł.

Pełna lista projektów dofinansowanych w 2016 roku przez FWPN jest dostępna w internecie na naszej stronie: www.fwpn.org.pl

72 Kultura

74

Stypendium im. Albrechta Lemppa

76

Forum Dialogu Kultur. Stypendia
twórcze FWPN i Willi Decjusza
w Krakowie

Stypendium im. Albrechta Lemppa

Fot. Elżbieta Lempp

Albrecht Lempp (1953–2012)

był wybitnym popularyzatorem literatury polskiej w Niemczech i jej tłumaczem. Przez wiele lat pełnił funkcję dyrektora Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i wniósł wielki wkład w rozwój relacji polsko-niemieckich. Tworzył fundamenty nowoczesnego systemu promocji Polski przez literaturę. Jako współtwórca Instytutu Książki otrzymał nagrodę Transatlantyk przyznaną za zasługi w tej dziedzinie.

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Instytut Książki i Literarisches Colloquium Berlin ogłosiły laureatów Stypendium im. Albrechta Lemppa za rok 2016.

Fot. Elżbieta Lempp

Zostali nimi:

Renate Schmidgall (ur. 1955) – tłumaczka literatury polskiej na język niemiecki. W latach 1984–1996 pracowała w Deutsches Polen-Institut w Darmstadt, a od 1996 roku poświęciła się tłumaczeniom literackim z języka polskiego (m.in. Huelle, Stasiuk, Krall, Kuczok, Sommer, Szymborska, Zagajewski). Za przekłady prozy i poezji polskiej otrzymała liczne nagrody, m.in. Europäischer Übersetzerpreis miasta Offenburg (2006) i Nagrodę im. Karła Dedeciusa (2009).

Marek Zagańczyk (ur. 1967) – pisarz, eseista, wydawca, zastępca redaktora naczelnego „Zeszytów Literackich”. Absolwent Wydziału Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej w Warszawie. Od 1989 roku wykładowca Akademii Teatralnej w Warszawie, redaktor serii „Podróże” (Zeszyty Literackie). Kurator archiwum i spuścizny Pawła Hertzka. Eseje, szkice literackie i recenzje publikował w pismach: „Kultura Niezależna”, „Teatr”, „Gazeta Wyborcza” i „Zeszyty Literackie”.

Fot. Elżbieta Lempp

Stypendium im. Albrechta Lemppa przeznaczone jest dla pisarzy z Polski i Niemiec oraz dla niemieckich tłumaczy literatury polskiej oraz polskich tłumaczy literatury niemieckojęzycznej. Jego celem jest doskonalenie sztuki przekładu i pisania w duchu standardów literackich i translatorskich bliskich Albrechtowi Lemppowi oraz upamiętnienie jego wkładu do polsko-niemieckiej wymiany literackiej.

Na program stypendialny składają się rokrocznie dwa jednomiesięczne pobyty w kraju sąsiada: w Literarisches Colloquium Berlin i w Krakowie. Z Polski i Niemiec nadeszło 40 zgłoszeń od pisarzy i tłumaczy literatury. W skład jury weszli przedstawiciele fundatorów: Elżbieta Kalinowska – wicedyrektorka Instytutu Książki, Joanna Czudec – kierowniczka programowa Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, Jürgen Jakob Becker – dyrektor Deutscher Übersetzerfonds, i wicedyrektor Literarisches Colloquium Berlin. Honorowym członkiem jury była Elżbieta Lempp.

Koordynacja: Joanna Czudec

Forum Dialogu Kultur. Stypendia twórcze FWPN i Willi Decjusza w Krakowie

Podobnie jak w latach ubiegłych projekt Forum Dialogu Kultur. Stypendia twórcze 2016 tworzyły dwa realizowane równolegle i uzupełniające się komponenty: stypendia twórcze dla niemieckojęzycznych autorów i tłumaczy literatury z języka niemieckiego na język polski i z języka polskiego na język niemiecki oraz wyszehradzkie rezydencje literackie adresowane do pisarzy, poetów, eseistów, krytyków, tłumaczy literatury i dziennikarzy z Polski, Czech, Węgier i ze Słowacji.

W roku 2016 stypendia twórcze w Willi Decjusza realizowane były w elastycznej formule: komisja rekrutacyjna wybrała siedmiu twórców niemieckojęzycznych na pobyty od jednego do trzech miesięcy, realizowane w okresie od sierpnia do listopada. W tym roku dzięki wsparciu Fundacji

Współpracy Polsko-Niemieckiej w programie stypendialnym udział wzięli: Sabine Hassinger – pisarka i muzyko-terapeutka, Sława Lisiecka – tłumaczka, Ines Burdow – aktorka i pisarka, Iwona Uberman – dziennikarka, krytyczka literacka i tłumaczka, Kathrin Schrocke – pisarka, Martin Ahrends – pisarz, oraz Michael Zgodzay – tłumacz i literaturoznawca.

Pobyty stypendialne – oprócz indywidualnej pracy twórczej stypendystów – obejmowały także wydarzenia literackie z ich udziałem.

Kontynuowano rozpoczętą w poprzednich latach współpracę z Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Uniwersytetem Pedagogicznym. W ramach Międzynarodowego Dnia Tłumacza odbyło się w Collegium Paderevianum UJ spotkanie ze stypendystką Sławą Lisiecką pod tytułem „Tłumacz jako ambasador i aktywista”. Dyskusję poprowadził dr Paweł Zarychta. Dotyczyła ona nie tylko pracy pani Lisieckiej jako tłumaczki, ale również jej zmagania o obecność tłumaczonych tekstów we współczesnym dyskursie kulturowym.

Spotkanie „Stereotypy a literatura”
ze stypendystami stypendiów
twórczych oraz wyszehradzkich
rezydencji literackich w Willi
Decjusza, 6.10.2016
(Fot. Paweł Mazur)

Sabine Hassinger
(Fot. Paweł Mazur)

Spotkanie „Tłumacz jako ambasador i aktywista” ze Sławą Lisiecką w Collegium Paderevianum Uniwersytetu Jagiellońskiego, 24.11.2016 (Fot. Paweł Mazur)

W ramach współpracy z uczestnikami realizowanego także przez Stowarzyszenie Willa Decjusza projektu SAGA odbyło się spotkanie pt. „Stereotypy a literatura”. Jego bohaterami byli stypendyści stypendiów twórczych i programu wyszehradzkich rezydencji literackich oraz moderator, dziennikarz i autor Marcin Wilk.

W 2016 roku kontynuowano również współpracę z trójjęzycznym magazynem literackim „Radar”, zaś teksty wybranych stypendystów były publikowane w trzech wersjach językowych (polski, niemiecki i ukraiński) w kolejnych odsłonach wersji elektronicznej magazynu.

Koordinacja: Aneta Jędrzejczak ●

FWPN wsparła w 2016 roku
140 projektów kulturalnych
w łącznej kwocie
5 063 133 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2016 roku
przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie:
www.fwpn.org.pl

80

Spółeczeństwo,
gospodarka,
środowisko

82

XVIII Forum Polsko-Niemieckie

87

„Koło Dyskusyjne Polska”
Niemieckiego Towarzystwa Polityki
Zagranicznej i FWPN

89

Rozmowy o przyszłości
Europy

95

Spotkania dyskusyjne FWPN
wokół książek

XVIII Forum Polsko-Niemieckie

19 kwietnia 2016 roku w siedzibie FWPN w Warszawie odbyło się XVIII Forum Polsko-Niemieckie, którego tematem przewodnim był kryzys uchodźczy w Europie, a także wyzwania dla współpracy polsko-niemieckiej w tym obszarze. W otwarciu obrad Forum udział wzięli minister spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej dr Witold Waszczykowski oraz minister spraw zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec dr Frank-Walter Steinmeier.

W głównej debacie plenarnej pt. „Polska i Niemcy wobec kryzysu uchodźczego w Europie” wystąpili: Konrad Szymański, sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych RP, prof. dr Rita Süßmuth, b. przewodnicząca Bundestagu, Jürgen Hardt, poseł do Bundestagu oraz rzecznik ds. polityki zagranicznej frakcji CDU/CSU w Bundestagu, prof. dr Christine Langenfeld, przewodnicząca Rady Ekspertckiej Fundacji Niemieckich ds. Integracji i Migrantów (SVR), a także dr hab. Maciej Duszczyk z Instytutu Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego. Debatę moderował Marek Zając (TVP).

Poza częścią plenarną odbyło się pięć paneli dyskusyjnych w grupach roboczych na następujące tematy: „25 lat Traktatu między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy – stan i perspektywy rozwoju relacji polsko-niemieckich”; „Polityka NATO wobec nowych zagrożeń”;

„Ukraina jako wyzwanie polskiej i niemieckiej polityki wschodniej”; „Innowacyjna gospodarka jako szansa na wzrost gospodarczy i nowe miejsca pracy w Polsce, Niemczech i Europie”; „Forum Młodych. Laboratorium przyszłości: Polska i Niemcy w Europie”.

W trakcie panelu dotyczącego 25-lecia Traktatu między Rzecząpospolitą Polską i Republiką Federalną Niemiec przypomniane zostały okoliczności jego powstania oraz zastanawiano się nad tym, jakie ma on obecnie znaczenie dla rozwoju relacji bilateralnych. Najwięcej emocji wzbudziły sprawy sporne, zwłaszcza brak symetrii w Traktacie dotyczący Polaków w Niemczech i Niemców w Polsce. Część panelistów i obecnych na sali sugerowała, że gestem ożywiającym stosunki polsko-niemieckie byłoby uznanie przez Berlin Polonii niemieckiej za mniejszość narodową. W dyskusji udział wzięli: dr hab. Marek Cichocki, Collegium Civitas, dr Kai-Olaf Lang, Stiftung Wissenschaft und Politik, prof. dr hab. Piotr Madajczyk, Instytut Studiów Politycznych PAN, oraz prof. dr hab. Klaus Ziemer, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Panel był moderowany przez Jerzego Haszczyńskiego, dziennikarza i publicystę „Rzeczpospolitej”.

W dyskusji dotyczącej polityki NATO wobec nowych zagrożeń, którą moderował Tadeusz Wróbel z „Polski Zbrojnej”, wystąpili: Justyna Gotkowska, Ośrodek Studiów Wschodnich, Artur

Stypendiści GFPS z ministrami spraw zagranicznych Frankiem-Walterem Steinmeierem i Witoldem Waszczykowskim podczas XVIII Forum Polsko-Niemieckiego

Przemawia minister Witold Waszczykowski

Przemawia minister
Frank-Walter Steinmeier

Kacprzyk, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, dr hab. Markus Kaim, Stiftung Wissenschaft und Politik, oraz dr Christian Mölling z German Marshall Fund. Uczestnicy tego panelu omawiali m.in. różnice w stanowisku Polski i Niemiec dotyczącym zwiększenia zaangażowania NATO w Europie Środkowo-Wschodniej.

Tematem obrad trzeciej grupy roboczej była polityka Polski i Niemiec wobec Ukrainy. W dyskusji udział wzięli: Johannes Regenbrecht, pełnomocnik ds. Ukrainy w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec, Michał Kołodziejczyk z Urzędu m.st. Warszawy, oraz Jan Piekło, dyrektor Fundacji Współpracy Polsko-Ukraińskiej (PAUCI). Uczestnicy dyskusji omawiali możliwości współpracy między Polską i Niemcami na rzecz wsparcia przemian społeczno-gospodarczych na Ukrainie oraz wzmoc-

nienia jej procesu integracji z Unią Europejską. Panel moderowany był przez Gerharda Gnaucka, korespondenta „Die Welt”.

W panelu „Innowacyjna gospodarka jako szansa na wzrost gospodarczy i nowe miejsca pracy w Polsce, Niemczech i Europie” prelegentami byli: prof. dr hab. Feliks Grądalski, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, prof. dr hab. Detlef Hommel, Wrocławskie Centrum Badań EIT+, dr Marta Balcerek-Kosiarz, Instytut Zachodni, oraz

Debata „Polska i Niemcy wobec kryzysu uchodźczego w Europie”. Od lewej: red. Marek Zając (TVP), prof. dr Christine Langenfeld, dr hab. Maciej Duszczyk, Jürgen Hardt, prof. dr Rita Süßmuth

Obrady Forum Młodych

Przemówienie podsumowujące XVIII Forum Polsko-Niemieckie wygłosił dr Johannes von Thadden, współprzewodniczący Zarządu FWPN

Ewa Mikos, Siemens Sp. z o.o. W trakcie dyskusji moderowanej przez Agnieszkę Ozubko z Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej zastanawiano się m.in. nad możliwościami rozwoju polsko-niemieckiej współpracy w zakresie wykorzystania innowacji oraz sposobami pobudzania koniunktury gospodarczej w Unii Europejskiej. W trakcie obrad Forum Młodych studenci z Polski i Niemiec dyskutowali na temat stanu współczesnych relacji polsko-niemieckich z perspektywy swojego pokolenia – osób urodzonych już po zawarciu Traktatu pomiędzy Polską a Niemcami z 1991 roku. Poza tym uczestnicy omawiali również takie kwestie, jak: znaczenie historii dla młodych pokoleń, stan edukacji historycznej w Polsce i Niemczech czy możliwości współpracy

polskiej i niemieckiej młodzieży i studentów z partnerami na Białorusi i Ukrainie. Moderatorem Forum Młodych był dr Łukasz Jasina z Muzeum Historii Polski. XVIII edycja Forum Polsko-Niemieckiego zorganizowana była przez FWPN we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych RP oraz Ministerstwem Spraw Zagranicznych Republiki Federalnej Niemiec.

Koordinacja: Joanna Czudec, Karol Janoś

„Koło dyskusyjne Polska” Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej i Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

Spotkanie 15 marca 2016 roku. Od lewej: dr Christoph von Marschall, Markus Meckel, dr hab. Marek Cichocki

„K oło dyskusyjne Polska”, projekt kooperacyjny Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i Niemieckiego Towarzystwa Polityki Zagranicznej (DGAP), stwarza decydom ze świata polityki, nauki i gospodarki w Niemczech możliwość dyskusji z wybitnymi ekspertami na ważne tematy dotyczące Polski lub stosunków polsko-niemieckich. Pod przewodnictwem Markusa Meckela, współprzewodniczącego Rady FWPN, odbyły się w 2016 roku w Berlinie cztery posiedzenia, podczas których dyskutowano na aktualne tematy polsko-niemieckie.

Ze względu na obchodzony w tym roku jubileusz 25-lecia polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, który zna-

lazł się w centrum uwagi opinii publicznej, skupiono się w tym gronie szczególnie na sprawach bilateralnych. 15 marca 2016 roku podjęto próbę zbilansowania wzajemnych stosunków 25 lat po podpisaniu Traktatu oraz odpowiedzi na pytanie, jak one będą się układały podczas rządów narodowo-konserwatywnej partii Prawo i Sprawiedliwość, która w listopadzie 2015 roku przejęła władzę w Polsce. Analizy sytuacji politycznej dokonali dr hab. Marek Cichocki, dyrektor programowy w Centrum Europejskim „Natolin”, oraz dr Christoph von Marschall, korespondent niemieckiego dziennika „Tagesspiegel”, Zastanawiali się, w jakich kwestiach prawdopodobnie dojdzie do konfliktu interesów Polski

Spotkanie z ambasadorem prof. Andrzejem Przyłębskim 27 października 2016 roku

i Niemiec, ale wskazali również na tematy łączące i wymagające polsko-niemieckiego porozumienia. Obaj prelegenci podkreślili, że istotny jest i będzie otwarty i nieustanny dialog między decydentami obu państw.

W kontekście wizyty papieża Franciszka podczas Światowych Dni Młodzieży w Krakowie w lipcu 2016 roku na drugim spotkaniu 16 września 2016 przyjrano się bliżej aktualnej sytuacji Kościoła katolickiego w Polsce. „Kościół katolicki w Polsce – podzielony podobnie jak jego wierni?” – na to prowokacyjne pytanie szukali odpowiedzi Błażej Strzelczyk z Krakowa, dziennikarz katolickiego pisma „Tygodnik Powszechny”, oraz publicysta i teolog Thomas Kycia z Berlina. Oprócz sporu pomiędzy liberalnym a konserwatywnym nurtem wewnątrz Kościoła, który przejawiał się w różnych stanowiskach jego przedstawicieli wobec kryzysu uchodźczego, tematem rozpatrywanym podczas dyskusji była ocena rysującego się sojuszu Kościoła i państwa od chwili zmiany rządu w Polsce.

Kontynuując dobrą tradycję, na trzecie spotkanie 27 października 2016 roku zaproszono nowego ambasadora RP w Niemczech, prof. Andrzeja

Przyłębskiego, który został powołany na to stanowisko 29 lipca 2016 roku. Przedstawił on licznym gościom priorytety swojej kadencji, do których poza dbaniem o dobre stosunki polityczne należy wymiana kulturalna i naukowa między Polską a Niemcami. Ponadto przyznał, że jest optymistą, i liczy na to, że w 2019 roku, jeszcze pełniąc funkcję ambasadora, będzie miał zaszczyt uroczysto otworzyć nowy budynek Ambasady RP w Berlinie.

Ostatnie spotkanie 15 grudnia 2016 roku było poświęcone europejskiej polityce bezpieczeństwa i obrony – temat często poruszany w tym gronie i wciąż aktualny. „Wdrożenie decyzji ze szczytu NATO w Warszawie po wyborach prezydenckich w Stanach Zjednoczonych” – pod takim tytułem Justyna Gotkowska z Ośrodka Studiów Wschodnich (OSW) w Warszawie i dr Henning Riecke, ekspert ds. stosunków transatlantycznych w DGAP, zarysowali polskie i niemieckie wizje dotyczące rozwoju stosunków z Ameryką pod rządami Donalda Trumpa oraz przyszłego zwiększonego zaangażowania europejskich państw w ramach NATO.

Koordinacja: Karolina Fuhrmann

Rozmowy o przyszłości Europy

W 2016 roku Fundacja kontynuowała cieszący się dużym zainteresowaniem publiczności program „Rozmowy o przyszłości Europy”, w ramach którego od 2013 roku ponad 120 ekspertów i multiplikatorów z Polski i Niemiec wzięło udział w kilkudziesięciu wydarzeniach. Poniżej prezentujemy spotkania, które miały miejsce w 2016 roku.

Sąsiedztwo z widokiem na przyszłość

Dwumiesięcznik „New Eastern Europe” oraz Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej zorganizowały 29 czerwca dyskusję z okazji 25. rocznicy podpisania polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy pod tytułem „Sąsiedztwo z widokiem na przyszłość”. Zaproszono Wolfganga Templina, publicystę, działacza

Od lewej: Adam Reichardt, Wolfgang Templin, Cornelius Ochmann, dr Agnieszka Łada

opozycji demokratycznej w NRD, byłego dyrektora warszawskiego biura Fundacji Heinricha Bölla, Agnieszka Ładę, kierowniczkę programu europejskiego w Instytucie Spraw Publicznych, oraz Corneliusa Ochmanna, dyrektora Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Spotkanie poprowadził Adam Reichardt, redaktor naczelny „New Eastern Europe”.

Od lewej: partnerzy debaty: Marek Prawda, Grażyna Prawda, Ovidiu Dranga, ambasador Rumunii w Polsce, Cornelius Ochmann, Sabra Daici, dyrektorka Rumuńskiego Instytutu Kultury, radca minister

Debata „Intelektualiści w trudnych czasach: od zimnej wojny do czasów współczesnych”

25 listopada FWPN, Rumuński Instytut Kultury i Fundacja im. Bronisława Geremka zaprosiły na debatę z udziałem Rolanda Jahna, Horii-Romana Patapieviciego i Andreia Pleșu. Spotkanie moderował redaktor naczelny „Gazety Wyborczej” Adam Michnik.

Nagranie znajduje się na stronie: <http://fwpn.org.pl/mediateka/wideo>, zdjęcia z debaty dostępne są na stronie: <http://fwpn.org.pl/mediateka/zdjecia/intelektualisci-w-trudnych-czasach-od-zimnej-wojny-do-czasow-wspolczesnych-qDqywf>.

Od lewej: Horia-Roman Patapievici, Roland Jahn, Andrei Pleșu. Moderuje: Adam Michnik

Roland Jahn

Horia-Roman Patapievici

W nawiązaniu do tego wydarzenia 26 listopada RIK i Wydawnictwo Akademickie „Dialog” zaprosiły na spotkania autorskie z udziałem uczestników dyskusji w ramach XXV Targów Książki Historycznej w sali kinowej Zamku Królewskiego w Warszawie, gdzie zorganizowano zebrania

z Andreiem Pleșu oraz Horią-Romanem Patapievicim, współautorami książki „Ogłupiająca idea”. Spotkanie prowadził Bogumił Luft, natomiast dyskusję z Rolandem Jahnem, autorem książki „My, konformiści: przeżyć w NRD”, poprowadziła Grażyna Prawda. ●

Konferencja „Europa z widokiem na przyszłość”

W dniach 19–20 maja w Europejskim Centrum Solidarności w Gdańsku FWPN współorganizowała cykliczne forum „Polska – Niemcy – partnerstwo dla Europy. 25 lat polsko-niemieckiego Traktatu o dobrych stosunkach i przyjaznej współpracy. Czy ulegnie zmianie narracja w stosunkach polsko-niemieckich?”. Podczas forum poruszono następujące tematy: „Europejska kultura gościnności. Migracje testem wiarygodności wartości europejskich”, „Europa Środkowa i Wschodnia dwadzieścia pięć lat po rozpadzie Związku Sowieckiego. Bilans projektu demokracji”, „NATO w XXI w. Na ile bezpieczne są europejskie demokracje?”, „Jak zmieniła się polityka sąsiedzka na skutek konfliktów na południu i na wschodzie Europy?”. W konferencji udział wzięli m.in.: Petr Janyška, dyrektor Czeskiego Centrum w Warszawie, były

Panel „Polska – Niemcy. Partnerstwo dla Europy. 25 lat polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy”. Uczestniczą (od lewej): Wojciech Duda – historyk, publicysta, wydawca, współzałożyciel „Przeglądu Politycznego” (prowadzenie), Rolf Nickel – ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce, Jan Krzysztof Bielecki – polityk, ekonomista, premier Polski (1991), Rita Süßmuth – polityk, była przewodnicząca Bundestagu, Markus Meckel – były minister spraw zagranicznych NRD, współprzewodniczący Rady FWPN, Sebastian Płociennik – kierownik Programu Unia Europejska w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych, współprzewodniczący Zarządu FWPN

ambasador Republiki Czeskiej we Francji, Jan Krzysztof Bielecki, polityk, ekonomista, były premier Polski, Markus Meckel, były minister spraw zagranicznych NRD, współprzewodniczący Rady FWPN, Rita Süßmuth, polityk, była przewodnicząca Bundestagu, Rolf Nickel, ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce, Pierre Buhler, ambasador Republiki Francuskiej w Polsce, Łew Zacharczyszyn, konsul generalny Ukrainy w Gdańsku, Irina Borogan, rosyjska dziennikarka śledcza, współautorka portalu Agentura.ru, Dominik P. Jankowski, dyplomata, Task Force ds. Szczytu NATO, MSZ, Piotr Andrusieczko, etnolog, politolog, dziennikarz i publicysta. ●

Young Europeans Award – Nagroda Młodych Europejczyków

Zwycięskie klasy podczas uroczystości wręczenia nagrody w Brukseli we wrześniu 2016 roku

Szczególnym elementem programu „Rozmowy o przyszłości Europy” był konkurs „Young Europeans Award – Nagroda Młodych Europejczyków”, który został zainicjowany wspólnie przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej, Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży, Francusko-Niemiecką Współpracę Młodzieży, Fundację Kultury Allianz oraz Fundację Hippocréne. Jest to pierwszy i jedyny taki konkurs w Europie. Jego celem jest promowanie wymiany wśród młodzieży z trzech państw Trójkąta Weimarskiego i tym samym zachęcenie do współtworzenia aktywnej Europy.

20 września 2016 roku w Brukseli po raz pierwszy wręczono nagrodę Young Europeans Award. Za wspólnie przygotowany projekt „The colourful

face of Europe” otrzymali ją uczniowie z Polski, Niemiec, Francji i Ukrainy. Pytanie przewodnie tegorocznej edycji trójstronnego konkursu, którego celem jest promowanie dialogu i wymiany między młodzieżą z państw Trójkąta Weimarskiego, to: „Jak daleko sięga Europa?”. Gościem honorowym tegorocznej edycji była Ukraina. „Kultura europejska nie zna granic” – tym hasłem zwycięzcy pierwszej edycji konkursu „Young Europeans Award” przekonali międzynarodowe jury, któremu przewodniczył reżyser Volker Schlöndorff. Podczas uroczystości uczniowie w wieku 14–16 lat mieli możliwość zaprezentowania przedstawicielom UE oraz politykom europejskim swojego projektu, w ramach którego

Konrad Szymański, Michael Roth i Harlem Désir,
Bruksela, wrzesień 2016

dzielili się własnymi doświadczeniami migracyjnymi i próbowali zdefiniować pojęcie „ojczyzna”. Podczas uroczystości ministrowie: Konrad Szymański, Michael Roth i Harlem Désir, dyskutowali z młodzieżą o tym, jak kształtować Unię Europejską, aby była atrakcyjna dla młodych ludzi. Pięciodniowa wycieczka zwycięskiego zespołu z Jerzykowa, Berlina, Belèves (Francja) oraz Melitopolu (Ukraina), która była główną nagrodą konkursu, pozwoliła młodym uczestnikom wzajemnie się poznać i zgłębić wiedzę na temat funkcjonowania instytucji europejskich.

Więcej informacji o konkursie na stronie:

www.young-europeans-award.org

oraz na Facebooku: <https://www.facebook.com/Young-Europeans-Award-1180503561979963/>

Koordinacja: Magdalena Przedmojska ●

Spotkania dyskusyjne FWPN wokół książek

W 2016 roku FWPN kontynuowała zapoczątkowany w 2014 cykl dyskusji wokół nowości wydawniczych dotyczących stosunków polsko-niemieckich. Pierwsze spotkanie było poświęcone książce „Polskie i niemieckie narracje historyczne w filmach na tle prawa i polityki” autorstwa Anny i Krzysztofa Garczewskich. 9 czerwca odbyło się z kolei spotkanie na temat książki prof. Arkadiusza Stempina pt. „Od Fryderyka i Katarzyny Wielkiej do Merkel i Putina”. Głównym tematem dyskusji z autorem moderowanej przez dyrektora FWPN prof. Krzysztofa Miszczaka był wpływ stanu relacji niemiecko-rosyjskich na geopolityczną sytuację Polski.

We wrześniu FWPN zorganizowała dyskusję wokół antologii „Moja Polska – moi Polacy. Eksploracje & obserwacje” pod redakcją Dietera Bingena, Marka Hałuba i Matthiasa Webera. Książka składa się z 44 tekstów wybitnych osobistości z Niemiec m.in.: Karla Dedeciusa, Romana Herzoga, kardynała Karla Lehmana, Markusa Meckela, Dietmara Nietana, Johanna von Thadena, Heinricha Augusta Winklera i Dietmara Woidkego, które poprzez doświadczenia prywatne i zawodowe w sposób szczególny związane są z Polską. Autorem słowa wstępnego do książki jest urzędujący prezydent i były minister spraw zagranicznych Niemiec Frank-Walter Steinmeier. Przygotowanie antologii było wspólnym przedsięwzięciem Niemieckiego Instytutu Polskiego, Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytutu Federalnego ds. Kultury i Historii Niemców w Europie Wschod-

niej w Oldenburgu. Przemówienie wprowadzające do dyskusji wygłosił ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce Rolf Nickel. W spotkaniu udział wzięli: prof. Dieter Bingen, dyrektor Niemieckiego Instytutu Polskiego w Darmstadt, dyrektor FWPN Cornelius Ochmann oraz prof. Klaus Ziemer z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Główny wątek dyskusji to wpływ indywidualnych pozytywnych doświadczeń polityków w Niemczech z kontaktów z Polakami na późniejsze decyzje polityczne związane z kształtowaniem i umacnianiem relacji między Polską i Niemcami.

Dyskusja wokół książki „Od Fryderyka i Katarzyny Wielkiej do Merkel i Putina”, prof. Krzysztof Miszczak i prof. Arkadiusz Stępiński

13 października odbyło się spotkanie wokół książki „Niemiec. Wszystkie ucieczki Zygryda” Włodzimierza Nowaka. W jego trakcie autor opowiadał o pracy nad reportażem oraz o najważniejszych epizodach w życiu bohatera reportażu Zygryda Kapeli, pół Niemca i pół Polaka, tzn. człowieka o podwójnej tożsamości, którego życie naznaczone zostało ucieczką z szarego świata PRL-u. Bohater reportażu ucieka przed sytuacją, w której się znalazł, ale równocześnie przed samym sobą. Autor podzielił się również z uczestnikami swoimi wspomnieniami z pracy nad reportażem, a zwłaszcza ze zmaganiem związanymi z próbą zrozumienia bohatera książki. Prof. Krzysztof Miszczak, dyrektor FWPN, który moderował dyskusję, zwrócił uwagę, że książka doskonale ukazuje skutki uwikłania człowieka w system autorytarny, przez co historia Zygryda Kapeli przeistacza się w opowieść uniwersalną. Dyrektor FWPN podkreślał też, że „Niemiec...” to również pozycja, która w interesujący sposób przedstawia dzieje PRL-u i staje się m.in. istotnym impulsem do refleksji nad mentalnym dziedzictwem Polski Ludowej i utrzymującej się jeszcze jego obecności w dzisiejszym dyskursie politycznym społeczeństwa polskiego.

Koordinacja: Karol Janoś

Prezentacja książki „Niemiec. Wszystkie ucieczki Zygryda”, prof. Krzysztof Miszczak i Włodzimierz Nowak

FWPN wsparła w 2016 roku
46 projektów w dziedzinie
społeczeństwo, gospodarka,
środowisko w łącznej kwocie
1 156 622 zł.

Pełna lista projektów
dofinansowanych w 2016 roku
przez FWPN jest dostępna
w internecie na naszej stronie:
www.fwpn.org.pl

Sprawozdanie finansowe

Opinia niezależnego biegłego rewidenta

Dla Rady Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej z siedzibą w Warszawie przy ulicy Zielnej 37 (dalej „Fundacja”), na które składają się: wprowadzenie do sprawozdania finansowego, bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2016 roku, rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w funduszu własnym, rachunek przepływów pieniężnych sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Odpowiedzialność kierownika Fundacji i osób sprawujących nadzór za sprawozdanie finansowe

Zarząd Fundacji oraz członkowie Rady Fundacji są odpowiedzialni za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późniejszymi zmianami), zwaną dalej „Ustawą o rachunkowości”, wydanymi na

jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa. Zarząd Fundacji jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zarząd Fundacji oraz członkowie Rady Fundacji są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Jesteśmy odpowiedzialni za wyrażenie opinii o tym sprawozdaniu finansowym na podstawie przeprowadzonego przez nas badania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 Ustawy o rachunkowości oraz zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętymi uchwałą

nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 roku z późniejszymi zmianami. Standardy te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka, biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Fundację sprawozdania finansowego w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii o skuteczności kontroli wewnętrznej Fundacji. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Fundacji wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia opinii z badania.

Opinia o sprawozdaniu finansowym

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe:

- a) przekazuje rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Fundacji na dzień

31 grudnia 2016 roku oraz jej wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami Ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,

- b) zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- c) jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Fundację przepisami prawa oraz postanowieniami statutu Fundacji.

Marcin Diakonowicz,
kluczowy biegły rewident
przeprowadzający badanie,
nr ewidencyjny 10524

W imieniu Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. – podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wpisanego na listę podmiotów uprawnionych prowadzoną przez KRBR pod nr. ewidencyjnym 73

Marcin Diakonowicz – wiceprezes Zarządu
Deloitte Polska Sp. z o.o. – komplementariusza
Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

Warszawa, 6 czerwca 2017 roku ●

Bilans

Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej w Warszawie
według stanu na 31.12.2016 roku

Suma w zł na:

Aktywa		31.12.2016	31.12.2015
A.	Aktywa trwałe	152 654 135,71	154 406 366,08
I	Wartości niematerialne i prawne		
	1. Koszty zakończonych prac rozwojowych		
	2. Wartość firmy		
	3. Inne wartości niematerialne i prawne		
	4. Zaliczki na wartości niematerialne i prawne		
II	Rzeczowe aktywa trwałe	4 777 249,12	5 080 007,53
	1. Środki trwałe	4 777 249,12	5 080 007,53
	a) grunty, w tym prawo wieczystego użytkowania	127 134,89	131 208,73
	b) budynki, lokale, obiekty inżynierii	4 369 438,66	4 525 651,44
	c) urządzenia techniczne i maszyny	117 882,89	144 575,20
	d) środki transportu	7 714,75	26 230,03
	e) inne środki trwałe	155 077,93	252 342,12
	2. Środki trwałe w budowie		
	3. Zaliczki na środki trwałe w budowie		
III	Należności długoterminowe		
IV	Inwestycje długoterminowe	146 480 335,12	147 852 220,86
	1. Nieruchomości	55 860 118,40	57 851 330,10
	2. Wartości niematerialne i prawne		
	3. Długoterminowe aktywa finansowe	90 620 216,72	90 000 890,76
	- udziały lub akcje		
	- inne papiery wartościowe	90 620 216,72	90 000 890,76
	- udzielone pożyczki		
	- inne długoterminowe aktywa finansowe		
	4. Inne inwestycje długoterminowe		

Suma w zł na:

	Aktywa	31.12.2016	31.12.2015
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 396 551,47	1 474 137,69
	1. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
	2. Inne rozliczenia międzyokresowe	1 396 551,47	1 474 137,69
B.	Aktywa obrotowe	259 058 800,17	262 708 389,01
I	Zapasy	17 341,46	
	1. Materiały		
	2. Półprodukty i produkty w toku		
	3. Produkty gotowe		
	4. Towary		
	5. Zaliczki na dostawy	17 341,46	
II	Należności krótkoterminowe	756 933,46	1 026 254,35
	1. Z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty	720 783,01	1 006 770,75
	- do 12 miesięcy	720 783,01	1 006 770,75
	- powyżej 12 miesięcy		
	2. Z tytułu podatków, dotacji, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych; innych świadczeń	33 801,11	
	3. Inne należności	2 349,34	19 483,60
	4. Należności dochodzone w drodze sądowej		
III	Inwestycje krótkoterminowe	258 188 369,74	261 560 557,88
	1. Krótkoterminowe aktywa finansowe	201 265 107,55	261 560 557,88
	a) w pozostałych jednostkach	199 385 965,31	259 129 254,11
	- udziały lub akcje		
	- inne papiery wartościowe	41 323 992,26	42 925 228,51
	- udzielone pożyczki		
	- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	158 061 973,05	216 204 025,60
	b) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	1 879 142,24	2 431 303,77
	- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	1 879 142,24	2 431 303,77
	- inne środki pieniężne		
	- inne aktywa pieniężne		
	2. Inne inwestycje krótkoterminowe	56 923 262,19	
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	96 155,51	121 576,78
	AKTYWA RAZEM	411 712 935,88	417 114 755,09

Suma w zł na:

Pasywa		31.12.2016	31.12.2015
A.	Fundusz własny	410 017 304,75	415 936 426,12
I	Fundusz podstawowy	415 936 008,32	418 645 573,81
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	417,80	417,80
III	Zysk (strata) netto za rok obrotowy	-5 919 121,37	-2 709 565,49
B.	Zobowiązania i rezerwy	1 695 631,13	1 178 328,97
I	Rezerwy na zobowiązania		25 422,00
	1. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
	2. Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne		25 422,00
	- długoterminowe		
	- krótkoterminowe		25 422,00
	3. Pozostałe rezerwy		
	- długoterminowe		
	- krótkoterminowe		
II	Zobowiązania długoterminowe	892 714,14	403 891,65
	1. Kredyty i pożyczki		
	2. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
	3. Inne zobowiązania finansowe		
	4. Inne	892 714,14	403 891,65
III	Zobowiązania krótkoterminowe	768 052,42	715 492,61
	1. Kredyty i pożyczki		
	2. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		
	3. Inne zobowiązania finansowe		
	4. Z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności	583 744,30	263 769,90
	- do 12 miesięcy	583 744,30	263 769,90
	- powyżej 12 miesięcy		
	5. Zaliczki otrzymane na dostawy		
	6. Zobowiązania wekslowe		
	7. Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	44 641,54	94 445,54
	8. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	19 216,34	22 208,40
	9. Inne zobowiązania	119 240,53	333 859,06
	10. Fundusze specjalne	1 209,71	1 209,71
IV	Rozliczenia międzyokresowe	34 864,57	33 522,71
	1. Ujemna wartość firmy		
	2. Inne rozliczenia międzyokresowe	34 864,57	33 522,71
	- długoterminowe		
	- krótkoterminowe	34 864,57	33 522,71
	PASYWA RAZEM	411 712 935,88	417 114 755,09

Rachunek zysków i strat sporządzony

za okres 01.01.2016–31.12.2016 (wariant kalkulacyjny) w zł

		za rok 2016	za rok 2015
A.	Przychody działalności pożytku publicznego	1 264 731,72	271 127,41
I	Przychody działalności nieodpłatnej	1 264 731,72	266 723,70
II	Przychody działalności odpłatnej		4 403,71
B.	Koszty realizacji zadań pożytku publicznego	13 297 766,13	13 107 964,80
I	Koszty działalności nieodpłatnej	13 297 766,13	12 975 181,30
II	Koszty działalności odpłatnej		132 783,50
C.	Wynik finansowy działalności pożytku publicznego (A-B)	-12 033 034,41	-12 836 837,39
D.	Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	7 403 949,94	8 951 393,53
I	Przychody netto ze sprzedaży produktów	7 403 949,94	8 951 393,53
E.	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	6 604 363,42	5 774 292,03
I	Koszt własny sprzedanych produktów	6 604 363,42	5 774 292,03
F.	Zysk/strata brutto ze sprzedaży (D-E)	799 586,52	3 177 101,50
G.	Koszty ogólnego zarządu	2 620 754,48	2 504 458,23
H.	Zysk/strata na działalności statutowej, statutowej działalności pożytku publicznego i gospodarczej (C+F-G)	-13 854 202,37	-12 164 194,12
I.	Pozostałe przychody operacyjne	149 391,62	95 653,17
I	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		
II	Inne pozostałe przychody operacyjne	149 391,62	95 653,17
J.	Pozostałe koszty operacyjne	51 021,04	4 820,97
I	Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	1 864,17	
II	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		
III	Inne koszty operacyjne	49 156,87	4 820,97
K.	Zysk/strata z działalności operacyjnej (H+I-J)	-13 755 831,79	-12 073 361,92
L.	Przychody finansowe	7 849 877,24	9 389 349,30
I	Odsetki	6 485 412,00	8 855 461,81
II	Zysk ze zbycia inwestycji		
III	Aktualizacja wartości inwestycji	1 364 465,24	533 887,49
IV	Inne		

M.	Koszty finansowe	13 166,82	25 552,87
I	Odsetki	290,22	62,52
II	Strata ze zbycia inwestycji		
III	Aktualizacja wartości inwestycji		
IV	Inne	12 876,60	25 490,35
N.	Zysk/strata z działalności statutowej, statutowej pożytku publicznego i gospodarczej (K+L-M)	-5 919 121,37	-2 709 565,49
O.	Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (OI – OII)		
I	Zyski nadzwyczajne		
II	Straty nadzwyczajne		
P.	Zysk/strata brutto (N+O)	-5 919 121,37	-2 709 565,49
R.	Podatek dochodowy		
S.	Zysk/strata netto (P-R)	-5 919 121,37	-2 709 565,49

Warszawa, 29.05.2017

Zatwierdzili:

Klara Geywitz

Cornelius Ochmann

Sebastian Płóciennik

Krzysztof Rak

Johannes von Thadden

Dariusz Makiła

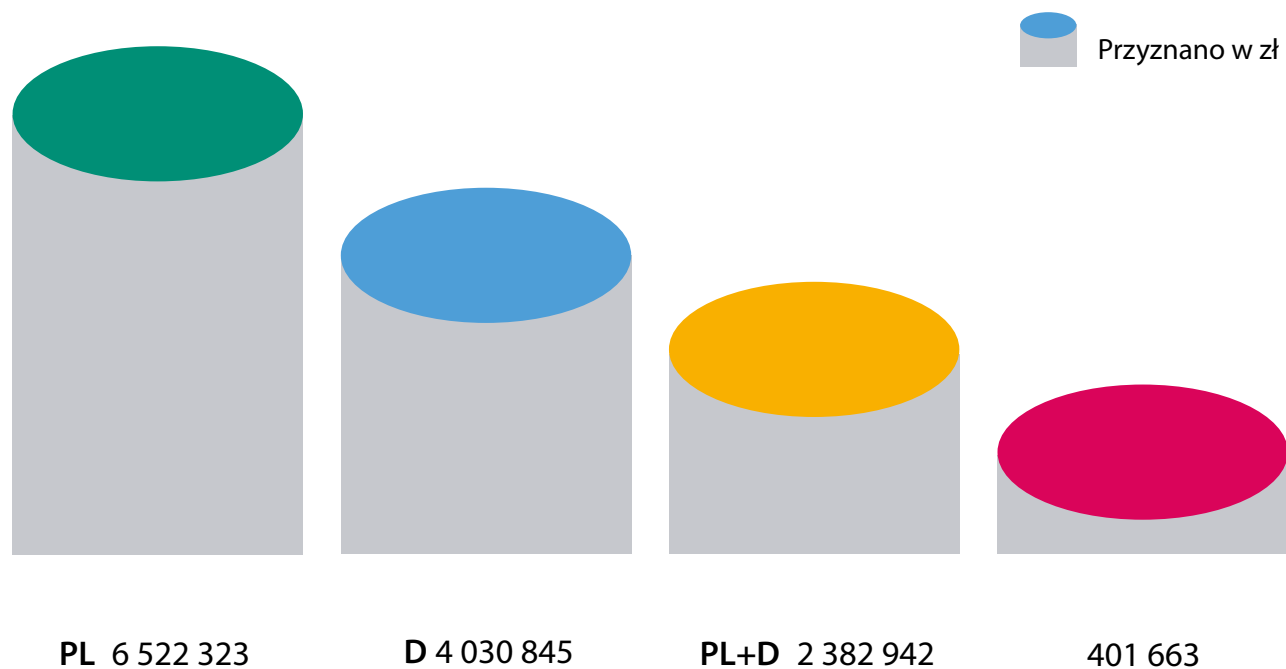
Sporządziła:

Anna Łaniecka

Dotacje przyznane w roku 2016

A. Dotacje w podziale na kraje realizacji

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy przyznanych kwot
Polska	204	6 522 323	48,90%
Niemcy	69	4 030 845	30,22%
Polska i Niemcy	66	2 382 942	17,87%
Poza klasyfikacją (także poza Polską i Niemcami)	8	401 663	3,01%
Razem	347	13 337 773	100,00%

B. Dotacje realizowane w Polsce w podziale na województwa

Suma dotacji na projekty realizowane w Polsce – 100%

Miejsce realizacji projektu	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy
więcej niż jedno województwo	19	756 028	11,59%
dolnośląskie	26	787 885	12,08%
kujawsko-pomorskie	2	5 900	0,09%
lubelskie	1	9 100	0,14%
lubuskie	11	147 550	2,26%
łódzkie	3	81 400	1,25%
małopolskie	15	351 585	5,39%
mazowieckie	65	2 758 690	42,30%
opolskie	11	159 550	2,45%
podkarpackie	3	92 000	1,41%
podlaskie	3	63 000	0,96%
pomorskie	10	372 910	5,72%
śląskie	11	320 858	4,92%
świętokrzyskie	0	0	0,00%
warmińsko-mazurskie	8	209 610	3,21%
wielkopolskie	12	264 258	4,05%
zachodniopomorskie	4	142 000	2,18%
Razem Polska	204	6 522 323	100,00%

C. Dotacje realizowane w Niemczech w podziale na kraje związkowe

Suma dotacji na projekty realizowane w Niemczech – 100%

Region	Liczba projektów	Przyznano w zł	Udział procentowy
Badenia-Wirtembergia	3	51 734	1,28%
Bawaria	3	133 250	3,31%
Berlin	15	573 724	14,23%
Brandenburgia	13	454 860	11,29%
Brema	1	31 390	0,78%
Dolna Saksonia	6	175 444	4,35%
Hamburg	0	0	0,00%
Hesja	1	86 000	2,13%
Meklemburgia-Pomorze Przednie	4	137 256	3,41%
Nadrenia Północna-Westfalia	6	143 620	3,56%
Nadrenia-Palatynat	0	0	0,00%
Saara	0	0	0,00%
Saksonia	8	168 990	4,19%
Saksonia-Anhalt	3	1 314 342	32,61%
Szlezwik-Holsztyn	1	46 655	1,16%
Turyngia	0	0	0,00%
Niemcy (więcej niż jeden land)	5	713 580	17,70%
Razem Niemcy	69	4 030 845	100,00%

Rada FWPN

Zarząd FWPN

według stanu na 31 grudnia 2016 roku

Rada

Współprzewodniczący

prof. dr hab. Piotr Madajczyk

Historyk i politolog. Od 1990 roku w Instytucie Studiów Politycznych PAN w Warszawie. Obecnie kieruje Zakładem Studiów nad Niemcami, jest redaktorem naczelnym „Rocznika Polsko-Niemieckiego” oraz członkiem kolegium redakcyjnego „Dziejów Najnowszych”. Wykładowca na Uczelni Łazarskiego w Warszawie. W latach 2010–2015 był w Radzie Naukowej Fundacji „Flucht, Vertreibung, Versöhnung” w Berlinie. Jego zainteresowania badawcze obejmują problematykę mniejszości narodowych w Polsce, stosunków polsko-niemieckich w XX wieku, przymusowych migracji w Europie Środkowo-Wschodniej po 1945 roku, historii najnowszej Polski. Prowadzi odczyty i wykłady w Polsce i w Niemczech, publikuje artykuły naukowe w czasopiśmie. Poza pracą naukową zajmuje się także publicystyką historyczną oraz komentuje aktualne wydarzenia w Niemczech i Austrii (Polskie Radio 24, TOK FM, Polskie Radio Program 1 i Polskie Radio Program 3).

Najważniejsze publikacje książkowe: „Przyłączenie Śląska Opolskiego do Polski 1945–1948” (1996); „Niemcy polscy 1944–1989” (2001); „Polska jako państwo narodowe. Historia i pamięć” (2008, razem z D. Berlińską) i „Czystki etniczne i klasowe w Europie w XX wieku. Szkice do problemu” (2010).

Markus Meckel

Były minister spraw zagranicznych NRD, pastor. Zasiada w zespole doradczym i pełni funkcję przewodniczącego Rady Federalnej Fundacji Badań nad Dyktaturą SED, której działalność zainicjował. Jest też członkiem kuratorium Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność. Od 12 października 2013 roku do 22 września 2016 roku pełnił funkcję prezydenta Niemieckiego Ludowego Związku Opieki nad Grobami Wojennymi. Zajmuje się europejską polityką zagraniczną i działa na rzecz wspierania demokracji. Studiował teologię w Naumburgu i Berlinie.

Od lat 70. zaangażowany w byłej NRD w polityczną działalność opozycyjną. W 1989 roku zainicjował wraz z Martinem Gutzeitem założenie w NRD Socjaldemokratycznej Partii Niemiec (SDP). W 1990 roku pełnił funkcję urzędującego przewodniczącego wschodniej SPD. Po wolnych wyborach w 1990 był członkiem Izby Ludowej NRD i ministrem spraw zagranicznych NRD. W latach 1990–2009 poseł do Bundestagu, a od 1994 do 2009 roku przewodniczący Niemiecko-Polskiej Grupy Parlamentarnej Bundestagu. Pełnił funkcję zastępcy rzecznika ds. polityki zagranicznej Frakcji SPD. W latach 1998–2006 był przewodniczącym Delegacji Niemieckiej w Zgromadzeniu Parlamentarnym NATO, a od 2000 do 2002 roku wiceprezydentem Zgromadzenia Parlamentarnego NATO.

Członkowie

Hartmut Koschyk

Od stycznia 2014 roku pełnomocnik Rządu Federalnego ds. Wyszędleńców i Mniejszości Narodowych. Na tym stanowisku odpowiedzialny jest za kwestie dotyczące emigrantów przybyłych do Niemiec z krajów Europy Wschodniej i ich integrację oraz niemiecką mniejszość poza granicami Republiki Federalnej Niemiec. W latach 2009–2013 sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów, od 1990 roku deputowany do Niemieckiego Bundestagu z ramienia CSU. Członek Rady Fundacji ds. rozliczenia dyktatury SED, Rady przy pełnomocniku federalnym ds. dokumentów Służby Bezpieczeństwa byłej NRD oraz Kuratorium Fundacji Archiwum Partii i Organizacji Masowych NRD. Od 1998 roku przewodniczący Niemiecko-Koreańskiej Grupy Parlamentarnej, a od 1990 należy do Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej w Bundestagu. W latach 1983–1987 był asystentem naukowym deputowanego do Bundestagu Helmuta Sauera z CDU, równocześnie studiował historię i nauki polityczne. W latach 1987–1991 był sekretarzem generalnym Związku Wypędzonych. Od 1990 do 2002 roku przewodniczący grupy roboczej Wypędzeni i Uchodźcy we frakcji CDU/CSU. Piastował stanowisko rzecznika komisji śledczych Bundestagu ds. rozliczenia z historią i skutkami dyktatury SED w Niemczech oraz ds. przezwyciężenia skutków dyktatury SED w procesie jednoczenia Niemiec. W latach 2005–2009 był zastępcą przewodniczącego frakcji CDU/CSU w Bundestagu oraz przewodniczącym grupy krajowej CSU.

Martin Kremer

Studiował prawo i ekonomię. Od lipca 2015 roku jest kierownikiem wydziału Europy Środkowej w niemieckim Ministerstwie Spraw Zagranicznych (Chorwacja, Austria, Polska, Czechy, Słowacja, Słowenia, Węgry). W roku 1988 wstąpił do służby zagranicznej. W latach 1990–1993 był członkiem niemieckiej delegacji w Komisji Rozbrojeniowej ONZ w Genewie podczas obrad w ramach konwencji o zakazie broni chemicznej.

W latach 1994–1998 był referentem ds. gospodarczych i walutowych niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W latach 1998–2003 w sztabie planowania tego ministerstwa był odpowiedzialny za niemiecko-francuską/polsko-niemiecką współpracę planową, w latach 2005–2006 ponownie piastował to stanowisko. Od 2003 do 2005 roku był referentem ds. kultury w ambasadzie Niemiec w Moskwie („Rok kultury niemieckiej w Rosji”), a w latach 2006–2009 – kierownikiem referatu naukowego i politycznym referentem w ambasadzie Niemiec w Londynie. W latach 2009–2010 członek grupy badawczej Integracja UE w Fundacji Nauka i Polityka (niem. Stiftung Wissenschaft und Politik). W latach 2010–2011 kierował referatem Azji Południowo-Wschodniej i Pacyfiku w niemieckim Ministerstwie Spraw Zagranicznych, następnie, do roku 2015 – referatem polityki gospodarczej/rynku wewnętrznego UE.

prof. dr hab. Eugeniusz Cezary Król

Historyk i politolog, profesor zwyczajny nauk humanistycznych. W 1969 roku ukończył studia historyczne na Uniwersytecie Warszawskim, tam doktoryzował się w 1976 na podstawie pracy „Okupant niemiecki wobec szkolnictwa polskiego na terenie Generalnej Guberni w okresie drugiej wojny światowej (1939–1944)”. Na przełomie lat 70. i 80. XX w. współpracował z Niezależną Oficyną Wydawniczą. Od 1993 do 2016 roku był pracownikiem naukowo-badawczym Instytutu Studiów Politycznych PAN, tam habilitował się w 1999 na podstawie pracy „Propaganda i indoktrynacja narodowego socjalizmu w Niemczech 1919–1945”. W 2007 roku otrzymał tytuł profesora nauk humanistycznych. W latach 1999–2000 gościnnie wykładał na Uniwersytecie Johanna Gutenberga w Moguncji. W latach 2002–2006 był dyrektorem Stacji Naukowej PAN w Berlinie, a od 2012 do 2016 roku sprawował funkcję dyrektora Instytutu Studiów Politycznych PAN. W latach 2002–2015 był także wykładowcą w Collegium Civitas w Warszawie. Obecnie profesor i nauczyciel akademicki na Wydziale Zarządzania Kulturą Wizualną Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.

Za książkę „Propaganda i indoktrynacja narodowego socjalizmu w Niemczech 1919–1945” otrzymał nagrodę Klio (Warszawa 1999) i Nagrodę im. Jana Długosza (Kraków 2000), za publikację „Polska i Polacy w propagandzie narodowego socjalizmu w Niemczech 1919–1945” nagrodę Klio (Warszawa 2006) i Nagrodę im. Joachima Lelewela (Warszawa 2008). Jest także tłumaczem i edytorem polskiego wyboru „Dzienników” Josepha Goebbelsa (tom 1–3, wyd. 2013–2014). Pracuje nad krytyczną edycją w języku polskim „Mein Kampf” Adolfa Hitlera.

prof. dr hab. Grzegorz Kucharczyk

Profesor nauk humanistycznych, pracownik Instytutu Historii PAN (w latach 2005–2016 kierownik Pracowni Historii Niemiec i Stosunków Polsko-Niemieckich IH PAN w Poznaniu) oraz Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Członek Rady Instytutu Zachodniego w Poznaniu.

Autor kilkudziesięciu monografii naukowych poświęconych historii Prus i Niemiec w XIX i XX wieku dziejom stosunków polsko-niemieckich oraz historii myśli politycznej. Zajmuje się również historią XX-wiecznych ludobójstw. Napisał m.in.: „Prusy, Rosja i kwestia polska w myśli politycznej Constantina Frantza 1817–1891” (Warszawa 1999), „Cenzura pruska w Wielkopolsce w okresie zaborów” (Poznań 2001), „Pierwszy Holocaust XX wieku” (Warszawa 2004), „Niemcy i racja stanu. Myśl polityczna Jacques’a Bainville’a” (Warszawa 2005), „Hohenzollernowie” (Poznań 2016). Publikował m.in. na łamach „Zeitschrift für Ostmitteleuropa – Forschung” i „Jahrbuch für die Geschichte Mittel- und Ostdeutschlands”. Jest współautorem i redaktorem wielotomowej „Historii Prus” powstałej w IH PAN.

dr Piotr Stefan Łysakowski

Historyk, specjalista historii Niemiec, Polski XIX i XX wieku. Studiował na Uniwersytecie Warszawskim, studia doktoranckie odbył w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk w latach 1979–1985 (obrona pracy „Osobowość Bismarcka jako polityka”). W latach 1984–1991 adiunkt w Pracowni Badania Dziejów Okupacji Hitlerow-

skiej w Polsce – Instytut Zachodni w Poznaniu, 1991–1992 – główny specjalista ds. kontaktów z partiami politycznymi, Urząd Rady Ministrów, 1992–1993 – główny specjalista, Urząd Rady Ministrów, Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Kobiet i Rodziny (tworzenie infrastruktury pod powstanie Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży), 1993–1998 – kierownik Referatu Wymiany Szkolnej, Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży, 1998–2003 – dyrektor zarządzający Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, 1998–2003 – członek Komisji Selekcyjnej Programu „Młodzież dla Europy” i później „Młodzież 2000”, 2002–2003 – członek Narodowej Rady Integracji Europejskiej przy sekretarzu Komitetu Integracji Europejskiej, 2003–2005 – naczelnik w Biurze Wystaw i Edukacji Historycznej w Instytucie Pamięci Narodowej w Warszawie, 2005–2006 – sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu, 2006–2007 – w biznesie, 2008–2012 – główny specjalista w Biurze Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej, 2016 – doradca w gabinecie politycznym ministra spraw zagranicznych. Jest autorem wielu publikacji (w tym biografii Bismarcka) z zakresu historii stosunków polsko-niemieckich, kwestii katyńskich (członek Niezależnego Komitetu Badania Zbrodni Katyńskiej – do 1992 roku), problematyki związanej z propagandą III Rzeszy, martyrologią księży w PRL i działaniami SB przeciwko Kościołowi katolickiemu, polsko-niemiecką wymianą młodzieży i kwestią wymiany młodzieżowej generalnie. Współautor wystaw „Z największą brutalnością – zbrodnie Wehrmachtu...”, „Żołnierze Wyklęci”. Publikuje między innymi w „wSieci Historii”, gazetach codziennych, tygodnikach i innych periodykach popularnych i naukowych, wcześniej także w prasie emigracyjnej. Od roku 2005 członek Deutsch-Polnische Gesellschaft der Bundesrepublik Deutschland e.V. Stypendysta m.in. Historische Kommission zu Berlin, Max Planck Institut für die Geschichte w Getyndze, Gerda Henkel Stiftung.

Thomas Nord

Deputowany do Bundestagu z ramienia partii Die Linke. W roku 1976 ukończył studia na wydziale kulturoznawstwa. Działał w FDJ oraz SED.

Przełom demokratyczny roku 1989 otworzył mu drogę do niemieckiej socjaldemokracji. Nord zajmował się realizmem socjalistycznym, w latach 1994–1995 był współpracownikiem Stefana Heyma. Na początku działał w PDS, obecnie w Die Linke, od 1999 w Brandenburgii. Od lutego 2005 do lutego 2012 roku był przewodniczącym partii w tym kraju związkowym. W roku 2009 został po raz pierwszy wybrany w wyborach bezpośrednich Die Linke do Bundestagu, później w roku 2013 ponownie z listy landowej. Od 2012 roku jest członkiem zarządu partii, a od 2014 – jej skarbnikiem federalnym.

Rainder Steenblock

Polityk partii Związek 90/Zieloni. W latach 1996–2002 pełnił funkcje we władzach kraju związkowego Szlezwik-Holsztyn. W latach 1994–2009 deputowany do Bundestagu, od 2005 roku rzecznik frakcji Związek 90/Zieloni ds. polityki europejskiej oraz rzecznik komisji ds. Unii Europejskiej, rzecznik ds. portów i transportu morskiego, zastępca członka komisji spraw zagranicznych (od września 2006 roku), członek komisji transportu, budownictwa i rozwoju miast oraz komisji prawnej/podkomisji prawa europejskiego, członek Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy oraz OBWE. Od 2009 roku prezydent European Integration Strategy Association (EISA). Studiował psychologię, pedagogikę i nauki polityczne na Uniwersytecie w Hamburgu.

Wiesław Wawrzyniak

Socjolog, dziennikarz. Studiował socjologię na Uniwersytecie Warszawskim w latach 1968–1972, a od 1974 do 1977 roku na Wolnym Uniwersytecie w Berlinie Zachodnim. W latach 1977–1978 studiował sowietologię na Carleton University w Ottawie, Kanada. Od 1978 redaktor Radia Wolna Europa w Monachium, do zamknięcia rozgłośni w 1994 roku. Komentator spraw krajowych i międzynarodowych, szczególnie stosunków polsko-niemieckich w audycji „Fakty, wydarzenia, opinie”. W 1991 roku korespondent wojenny w Słowenii, Chorwacji i Serbii. W latach 1987–1988 asystent (Managing Editor) dyrektora RWE Marka Łatyńskiego. W 1982 roku nagro-

dzony przez dyrekcję Radia Free Europe/Radio Liberty za audycję „Pomost – telefon do kraju” przełamującą blokadę informacyjną Polski po wprowadzeniu stanu wojennego, co „podniosło prestiż RFE/RL za granicą”. W latach 1998–2005 korespondent polskiej sekcji BBC World Service w Niemczech. Od 2006 do 2009 roku komentator polityczny Polskiego Radia w Berlinie. Współpracownik m.in. „Głosu Ameryki”, TVP, „Rzeczpospolitej”, Deutsche Welle World TV, „Newsweek Polska”, „Newsweek International”. Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski za zasługi dla demokratyzacji Polski.

Zarząd

Współprzewodniczący

dr hab. Sebastian Płóciennik

Ekonomista i prawnik, specjalizuje się w badaniach nad gospodarką niemiecką, procesami integracji gospodarczej w Europie, a także ekonomią instytucjonalną. Studiował prawo na Uniwersytecie Wrocławskim, stopień doktora i doktora habilitowanego uzyskał na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. W latach 2004–2009 pracował w Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy’ego Brandta we Wrocławiu, następnie w Centrum Stosunków Międzynarodowych na Uniwersytecie Wrocławskim, gdzie kierował programem międzynarodowych studiów magisterskich „Global Studies – a European Perspective”. W latach 2006–2008 pełnił funkcję członka rady Fundacji Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego, a od 2008 roku członka Rady Stałej Forum Polsko-Niemieckiego. Stypendysta Fundacji Commerzbank i DAAD. Od 2014 roku jest koordynatorem programu „Unia Europejska” w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych. Pracował jako wykładowca wizytujący na uczelniach w RFN, USA, RPA, Kanadzie, Korei Południowej i Indiach. Jest autorem kilkudziesięciu publikacji naukowych i analitycznych, w tym monografii o ewolucji niemieckiego kapitalizmu po reformach Agendy 2010 oraz o koncepcji kręgów integracyjnych w polityce europejskiej RFN.

dr Johannes von Thadden

Członek zarządu europejskiego koncernu kosmicznego Airbus DS. Od lat zaangażowany we współpracę polsko-niemiecką, zasiada m.in. w Federalnym Zarządzie Towarzystw Polsko-Niemieckich. Studiował ekonomię, historię i nauki polityczne, tematem jego pracy doktorskiej był rozwój polityczny i gospodarczy Polski w latach 1945–1980. Od 1981 do 1982 roku przebywał dzięki Stypendium Fullbrighta na Uniwersytecie w Seattle. Po powrocie do Niemiec był pracownikiem naukowym na Uniwersytecie Kraju Saary. Od 1984 roku pracował w Niemieckiej Izbie Przemysłu i Handlu (DIHK), w tym jako osobisty referent dyrektora generalnego, a także jako kierownik biura dyrektora i prezesa tej instytucji. W latach 2004–2007 był dyrektorem zarządzającym CDU. W 2011 roku opublikował powieść historyczną „Greif und Kreuz” („Gryf i krzyż”) o polsko-niemieckiej chrystianizacji Pomorza w XII wieku.

Członkowie

Klara Geywitz

Dyplomowana politolog, deputowana do Landtagu Brandenburgii. Należy do Towarzystwa Polsko-Niemieckiego Brandenburgii. Ukończyła studia politologiczne na Uniwersytecie w Poczdamie. W latach 2002–2004 była referentką w związku krajowym SPD w Brandenburgii. Od 1994 roku jest członkiem partii SPD. W latach 1998–2013 była członkiem zgromadzenia radnych miejskich Poczdamu, gdzie ponownie wybrano ją w maju 2014 roku. W latach 2008–2013 wiceprzewodnicząca związku krajowego SPD w Brandenburgii, a od 2013 sekretarz generalna związku krajowego SPD w Brandenburgii. Od 2004 roku deputowana do Landtagu Brandenburgii. W latach 2004–2009 była wiceprzewodniczącą frakcji SPD w Landtagu, przewodniczącą grupy roboczej ds. nauki i oświaty. W latach 2009–2010 parlamentarna sekretarz generalna frakcji SPD w Landtagu. Obecnie jest rzeczniką ds. polityki finansowej frakcji SPD w Landtagu, członkiem Komisji Budżetowej i Finansów, przewodniczącą Komisji Specjalnej ds. Portu Lotniczego Berlin-Brandenburg.

Cornelius Ochmann

Dyrektor zarządzający, specjalista ds. polityki europejskiej, relacji UE – Rosja oraz Polski, Ukrainy, Białorusi. Studiował na uniwersytetach w Moguncji i we Wrocławiu. Przebywał na pobytach badawczych w Moskwie i Jerozolimie (Hebrew University). W Fundacji Bertelsmanna pracował w latach 1994–2013, gdzie był m.in. odpowiedzialny za projekt International Bertelsmann Forum (IBF). Cornelius Ochmann współpracował z Bankiem Światowym i europejskimi instytucjami w ramach relacji z krajami Europy Wschodniej. Od 16 czerwca 2015 roku zasiada w Zarządzie Forum Darczyńców. Z uwagi na raporty przygotowywane w Fundacji Bertelsmanna ma doświadczenie w polityce międzynarodowej. Publikował w Polsce w „Nowej Europie Wschodniej”, jest członkiem Editorial Board w „New Eastern Europe”.

Krzysztof Rak

Dyrektor zarządzający, historyk filozofii, tłumacz, publicysta, ekspert w dziedzinie stosunków międzynarodowych. Absolwent filozofii na Uniwersytecie Warszawskim. Przez kilka lat był asystentem na Wydziale Filozofii filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku (obecnie Uniwersytet w Białymstoku). W latach 90. pracował jako urzędnik w Kancelarii Prezydenta, Ministerstwie Spraw Zagranicznych oraz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, gdzie zajmował się problematyką międzynarodową (stosunki polsko-niemieckie, polityka europejska). Potem został rzecznikiem prasowym Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych. W latach 2006–2008 był członkiem zarządu FWP. W latach 2007–2009 pracował w TVP, najpierw jako szef redakcji zagranicznej Agencji Informacji TVP, a potem jako szef „Wiadomości”. Od drugiej połowy lat 90. prowadzi działalność publicystyczną (tematyka międzynarodowa) przede wszystkim w „Życiu” i „Wprost”. Ponadto publikował w „Gazecie Wyborczej”, „Gazecie Polskiej”, „Naszym Dzienniku”, „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, „Die Welt”, „Handelsblatt”, „The Sarmatian Review”. Obecnie współpracuje z „Rzeczpospolitą” i „Nową Konfederacją”.

Zespół FWPN

według stanu na 31 grudnia 2016

Aktualny wykaz pracowników Biura FWPN wraz z numerami telefonów i adresami e-mail jest dostępny na stronie www.fwpn.org.pl

Dyrektorzy – członkowie Zarządu

Cornelius Ochmann
Krzysztof Rak

Pracownicy

Beata Sobczak
kierownik organizacyjny

Piotr Kunisz
asystent Zarządu

Projekty własne, wnioski o dotację

Grażyna Babul
menedżer projektów

Ewa Baran
koordynator projektów, specjalista ds. finansów i grantów

Joanna Czudec
kierownik programowy

Małgorzata Gmiter
koordynator projektów, specjalista ds. projektów edukacyjnych

Karol Janoś
koordynator projektów

Aneta Jędrzejczak
koordynator projektów, specjalista ds. komunikacji wewnętrznej oraz HR

Tomasz Markiewicz
koordynator projektów, specjalista ds. projektów historycznych

Magdalena Przedmojska
koordynator projektów, specjalista ds. nowych mediów i komunikacji zewnętrznej

Administracja

Anna Łaniecka
główna księgowa

Tadeusz Stolarski
pracownik administracji

Biuro w Berlinie

Karolina Fuhrmann
koordynator projektów

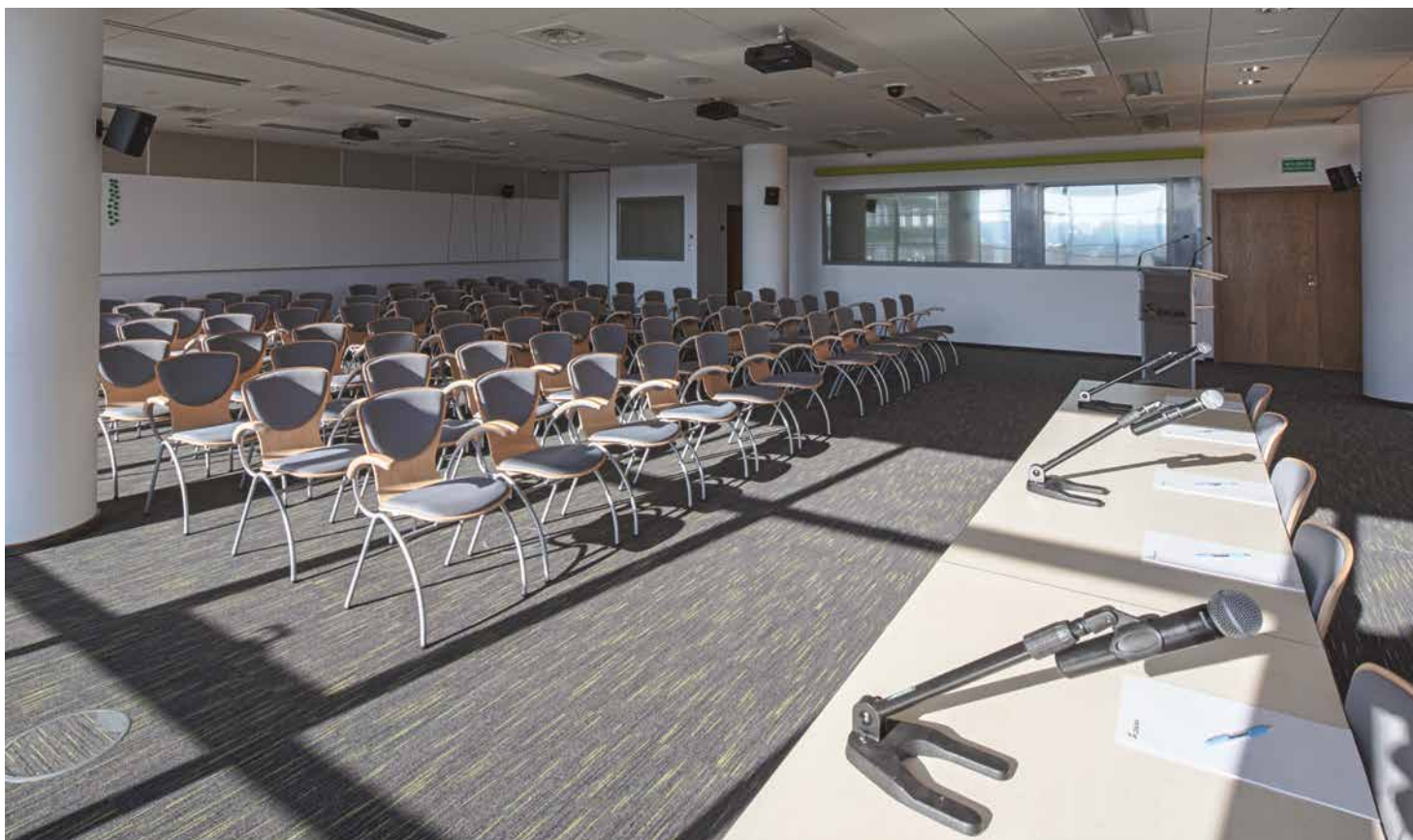
Centrum Konferencyjne Zielna

Agnieszka Czuj
specjalista ds. organizacji konferencji

Katarzyna Opalińska
specjalista ds. organizacji konferencji

Magdalena Pawińska
specjalista ds. organizacji konferencji

Centrum Konferencyjne Zielna

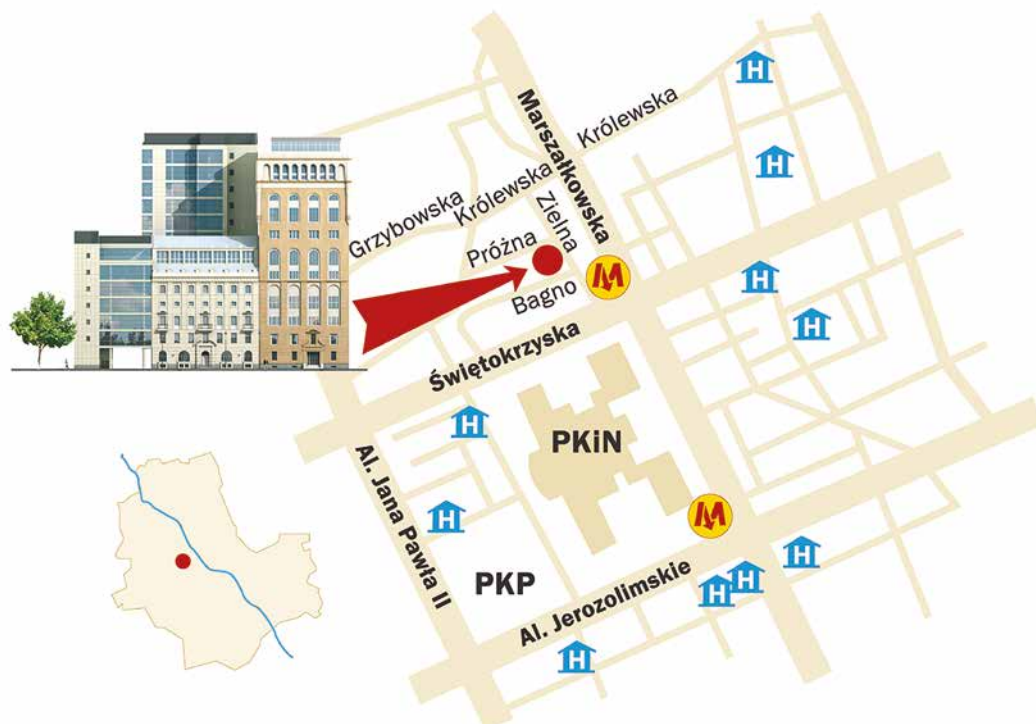

Centrum Konferencyjne Zielna to pięć sal konferencyjnych o powierzchni od 45 do 250 m kw. oraz pięć sal szkoleniowych o powierzchni od 16 do 55 m kw.

Każda z nich, w zależności od potrzeb, może być dowolnie zaaranżowana jako sala szkoleniowa, sala seminaryjna czy warsztatowa.

Wszystkie sale konferencyjne wyposażone są w nagłośnienie, system tłumaczenia symulta-

nicznego, system dyskusyjny, system prezentacji obrazu, dostęp do sieci internetowej dla uczestników spotkania oraz inny sprzęt i urządzenia ułatwiające efektywne prowadzenie konferencji, szkoleń, seminariów i innych spotkań. Wszystkie sale są klimatyzowane, widne oraz wyposażone w projektor i flipchart.

Oferujemy:

najlepszą lokalizację – ścisłe centrum Warszawy – skrzyżowanie Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej, bezpośrednio przy skrzyżowaniu I i II linii Metra przy stacji Świętokrzyska, wysoki standard wykończenia (klasa a2), dostępność dla niepełnosprawnych. Zapewniamy niską cenę, fachową obsługę, wysoki standard, catering, pomoc w organizacji

Państwa przedsięwzięcia.

Właścicielem Centrum Zielna jest Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Więcej informacji: www.centrumzielna.pl.

Kontakt:

Centrum Konferencyjne Zielna
ul. Zielna 37, 00-108 Warszawa

e-mail: agnieszka@centrumzielna.pl

tel. (+48) 22 338 67 67

e-mail: magdalena@centrumzielna.pl

tel. (+48) 22 338 67 65

e-mail: katarzyna@centrumzielna.pl

tel. (+48) 22 338 67 83

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej Sprawozdanie z działalności za rok 2016

Opracowanie informatyczne:

Janusz Rolecki

Redakcja:

Tomasz Markiewicz

Tłumaczenie:

Bernhard Hartmann

Fotografie:

Archiwum FWPN

Opracowanie graficzne i skład:

Babaloo s.c., kinga@babaloostudio.pl

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

ul. Zielna 37

00-108 Warszawa

fwpn@fwpn.org.pl

www.fwpn.org.pl

www.sdpz.org

www.centrumzielna.pl

© FWPN, Warszawa 2017

